

GAZDASÁGI LAPOK

42. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Október 20.

Csabagyöngye.

Kitűnő muskotályfajú csemegeszőlővesszők őszi és tavaszi ültetésre valók eladásra kerülnek az alábbi szőlőtelepen (Érik július 15—25-ike közt) 2 éves gyökeres európai 10 darab 12 korona, 100 darab 100 korona; ugyanaz a sima európai vessző 10 darab 6 korona, 100 darab 50 korona; ugyanaz a sima zöldoltvány 10 darab 7 korona, 100 darab 60 korona. Muscat Croputant sima zöldoltvány 100 darab 20 korona. (Szép fehér és piros Shassellai vegyesen, valamint Mustos fehér 1000 darabonként 5 korona sima európai.) Csomagolás önköltségen számítatik. Előjegyzést az érték 1/3-ának megküldése ellen előford már most **Lőrinczy László** gyógyszerész szőlőtelepe **Békes-Csabán**.

Szuperfoszfátot,

= Stassfurti kainitot, =
Stassfurti káitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélélet

azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA” műtrágya-, tészta- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

NAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Állapítatott 1842

Brausweller János
Szegeden, Cs. és Kir. Biz. által engedélyezett
szőlő-élelmiszer- és műanyag-feldolgozó
a reménytelenül megcsúszott
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

lyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas mű- trágyája. — Kivánatra szak- munkákkal és áraján- lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrássy-út 49.

Thomasphosphatfabrikern G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviseleje.

Övadjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjegyzéssel van ellátva.

A német birodalmi nagy ezüst érmével gazdasági csejlet tüntették ki **Grabe és Vahle** bielefeldi céget az 1907. június 6-án megtartott düsseldorfi vándorkiállításán

szab. répavágó gépeiért

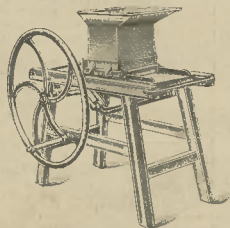
az itt felsorolt előnyei miatt:

Páratlan munkamenység. Minden nagy- és középbirtokra nézve nélkülözhetlen.

Óránkint végez:

50—100 mázsát ... kézi hajtással.
160—200 mázsát ... motorhajtással.
Sima metszés épszögű szeletekben, tet- szés szerinti méretekben. Semmi nedv- vesztésék. Fényes bizonyítványok kiváló gazdától és a Hallei és Münsteri kísérleti állomásoktól. Sok kitüntetés. Árakat tudakozódásra közzl.

Grabe & Vahle gazd. gépyára Bielefeld, Westfalen.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

„HANN” jeggyel ellátva.

Kérjen és figyeljen pon- totosan ezen jegyre, mert patkóink minden tekin- tetben utolérhetlenek!

Rendes csülöpatkók ökrök részére. Szabadalmazott löpatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és hátsó lovak részére, szak férfiak által legmelegebben ajánlva.

Patkó- és csülökszegek.

Szróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok

M. Hann's Söhne RAINFELD a/d. Gölßen N./O.

Lyukfuró v. szrófkeszülékek hordó dugólemezek czég-nyomat- tással vagy anélkül, szállításra és beraktáro- zásra szánt hordókhoz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900. Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,970,540. Kor. 784,780.16

Tartalékok: Összesen: 2,735,104.16 kor
1901. évi fölösleg 90,346. — kor. 1904. évi fölösleg 72,438.93 kor
1902. — 59,782.28 1905. — 61,730.80
1903. — 108,331.73 1906. — 89,948.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszin- tén az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része- sünek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% -os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2% -os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Pályázatokhoz csak bizonyítvány-másolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvételéért a kiadói hivatal nem vállal felelősséget.

Betöltendő állások.

Azonnali
belépésre keresek gazdaságomban nőten embert, aki már gazdaságokban működött. Ajánlatok Lederer Tivadár Kun-Szt.-Miklós, pusztá Szt.-Tamás.

Keresetiek
gyakorlott szeszgyárvetető, ki egyáltalán gépezés és gazda. Ajánlatok: 1907. jelleg alatt Fischer J. D. hirdetés irrodájához, Budapest, Gerliczy-ú. 1. intézendők.

Újvére
keresetnek intező, segédtszi, inok, nagáross és gazda. Ajánlatok: 1907. jelleg alatt Fischer J. D. hirdetés irrodájához, Budapest, Gerliczy-ú. 1. intézendők.

Kovács
keresetiek, ki lovakat jól tud valogni, mindkét faj gazdasági eszközök javítását jól érti. Fizetése: 480 kor. késszép, 488 hl. i. buza, 1908 hl. rozs, 28 kíló só, 365 l. tej, 4 ol birta, 1 drb 2 éves disznó, 2 hold tengeri föld, 1/4 hold veteményföld. Tartozik a fizetésből az egész éven át egy segédet tartani. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal Meltőssy György Stubenberg József ur székhelyi uradalom számtartói hivatalához küldendők.

Számtartósági segédtszi.
Meltőssy gróf Stubenberg József ur székhelyi uradalomban azonnali, esetleg későbbi belépésre keresetiek egy jól számolni tudó, szép és gyors írással,ületi levelezésben és számvitelben kellő jártassággal, s a német nyelvet is tökéletesen bíró, női ten fiatal ember. Évi fizetés 1000 kor., szerényen burtozott szoba, 8 m² tüzifa. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt folyomóványok melyek vissza nem küldendők az uradalom számtartói hivatalához inténdendők.

Intézői állás
jön irrodésba 1907. január 1-én a fanocsi gazdaságban. Gazdasági akademiát vagy tanintézetet végzett nős gazdaszobák, kik nagyobb gazdaságban használt minőségben hosszabb ideig alkalmazva voltak, küldjék pályázatukat a következő címre: Fanocsi gazdaság, u. p. Ugra, Bihar megye. Fizetés megállapodás szerint.

4700 holdas
bérlet kezelésére, melyet évi 47000 K bért fizetek, kezelőtsziet keresek, ki bizonyos arányban részeseéne a bérletben. Van nagy dohány-, citrök- és cukorrepátermés, fenyő-erőszék nagy mértékű. A bérlet 1916-ben jár le. Vissza nem küldendő hiteles bizonyítvány- és okiratmásolatokkal ellátott ajánlatokat kérem Ráth János, Dombarton közli.

Segédtsziz állás
töltendő be f. évi november 10-ére a fazekasdenisi bértelezésben. Javalmazás évi 600 kor. és teljes ellátás. Néhány évi gyakorlati bíró, nőden, igazgatói hivatali gazdasági tanintézetet végzett pályázók okmányásolatokkal felszerelt ajánlatukat Klein Jenő Babocsa, Somogy m. címre küldjék be.

Főkerlész
január 1-én, esetleg előbb is történhető belépésel főkerlész alkalmazást nyheret egy főuri uradalom dísz-, angol- és konyhakertészetében. Teljes szakpézettséggel bíró, pályázni szándékozik forduljanak másolat bizonyítványokkal (melyek vissza nem küldetnek) az uradalmi igazgatóságához Dégh-r via Lapsöny, Veszprém m.

Alkalmazást keresők.

Az alsóvereczeki
m. kir. tejjazdasági telepen f. évi október 10 végéig 15 tejjamkás tanuló fejzei be a tanfolyamot, kiket tejjszövelkezések és uradalmak részeseé mint tejjamkásokat az iskola vezetőségese melegen ajánl. Közéleti felvilágosítással szveszen szolgál a m. kir. tejjazdasági telep vezetőségese Alsóvereczekin.

32 éves
ev. ref. vallású, kiscsaládú, gyakorlati oktetekkel, 12 évi gyakorlati bíró gazdaszizt vagyok állás kerések. Cím: Sebő István, Szécsény (Nógrád.)

Okleveles gazdaszizt
nős, főmegjelölésű, ír, beszélni magyarul, németül, románul, oroszul gyakorlattal nagy uradalomban, önkormányzatpármelés, tehenészet, marhatenyésztés, hizlalás, dupla koványvetésben, ugy-mint a folyó gazdasági munkákban járatos, jelenleg bizalmi állásban, az uradalom bérbeadása miatt államod állás keres minigazdaszizt, esetleg becsóli. Szives ajánlatok "Török" alatt Mosse Rudolfhoz, Budapest, Ferencziktetere 3. kéretnek.

M.-óvart 16 eredményen végzet oki, gazda intenziven kezelt modern berendezésű uradalomban **gyakornoki** állást keres. Szives megkeresések Steiner Ferenchez, Iza, Komárom m. ezimzéndők.

37 éves,
ref. vallású, családös, jeles ok-levélű bíró gazdaszizt oktetör i-re állást keres. Érti az intenziv gazdálkodás minden ágát, ezenkívül a gőzmalom-ipart, könyvvezetést, szőlőszet, boraszat; józandéletű, megbízható. Szives megkeresések a kiadói hivatalba kéretnek 1027. szám alatt.

Mielőbbi belépésre ajánlkozom **segédtsziztli**

oly uradalomba, ahol fáradtságot nem ismerő szorgalmam és becsületem megviseletem alapján szerény, de hitelen jöröm volna. A koshelyi gazdasági tanintézetet 1903-ban, a sárvári tejjazdasági egy éves tanfolyamot 1906-ban végeztem, gazdasági gyakorlatot pedig három gazdaszizs szereztem. Ugy tanintézet, mint szorgalmat bizonyítványam a lehető legjobbakk, 26 éves vagyok, ír, vallású, a német nyelvet birom szóban és írásban. Az állást próbádoéris is elvállalám. Hirschi Ferencz Zágráb, Rusztia Utca 1. II.

Ispánkak
ajánlkozok bérlet megszünite miatt novemberre 47 éves, ref. vallású, földműves-iskolát végzett, szorgalmam és igen erélyes egyén. Tejjszim megbízható. Tejjszim bizonyítványokkal igazolhatja. Iradi munkákat érti. Jelenleg Zala megyében hét éve egy helyben szolgál. Címze a kiadói hivatalban 938. szám alatt.

Földművesiskolát
és 4 polgári végzett, rom. kath. vallású, 39 éves, nős egyén, aki 8 évig egy gróf belterjes gazdaszizban volt, részint irada, részint gazdaszizt teendőket végezve, állást keres. Szives megkereséseket kér Sándor Vincze, Szár, Fejérmegye.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes sző 4 fillér, csak oly levelek to- vábbíthatnak, melyek a szükkegost- postabélyeggel ellátva küldetnek bc.

16 első díjjal és ezüst érem mel kitüntetőt

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában

Bpest VI., Gyár-ú. 28.
régi házszám VI., Gyár-ú. 50. a legújirvesebb benzín- locomobil csepb-keszle- tek kaphatók.

Teljes jótállás kitűnő csaplérté- t

Ezen motorkat minden gazda hatóság engedély nélkül meg- kezesheti, azamatődeles házak között is.

Maszinok gőzszek beszerelhetők.
Olásó árak rézstera. Arjegyek ingyen.

KÁLLAI-féle motorcápló- kompozitő bizonyítványok tanúsága szerinti kitűnő alkarcú motorok és ország minden részében, többek között: Bécs, Keszmet, Zsigárd, Pécs, Mór, Szeged, Győr, Debrecen, Kézdivásárhely, Pécs, Szatmár, Szabadka, Pozsony, Pancsova, Temesvár, Veszprém, Zenta.

Bonyhádi

friss fejős-tehenek és tenész-bikák jutányos áron kaphatók minden hóten kedden, szerdán és csütörtök napokon. Állások Kispesten, Úllás-ut 24.

Telefon: Kispest 1.

Levél- és sürgőnyeim:

Flaschner Sándor

tőhkereskedő

Budapest, Ferenc-körút 40.

Angol emdeni libák
Pekingi kacsaák
Sárga orpingtonok
Fehér orpingtonok
kaphatók Nagybesztereken

Reitter Oszkár

(Képekgyűjtemény)

Állami nagy arany- ermmel és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajboromfi gazdaszizgában. Kitűn- telésnek: Arad, Bocs- pest, Bécs, Belgrád, Lovrin, Nagybeszterek, Nagyvárad, Szófia, Szatmár, Szabadka, Pozsony, Pancsova, Temesvár, Veszprém, Zenta.

Telivér bernáthe gyi

kiszoptatók 8 hetes kutyá- egy- kikre előjegyzést decembri szállitásra előlagozó, továbbá előbbi fészekből maradt egy drb telivér bernáthe gyi kan kilyök előző **Balogh Viktor** intézé- né, Podtuzsány-pusztá, Balasag- Gyarmat mellett, Nógrád megye.

Eladó

4 drb 3 éves tiszta véri berni úzekedelt számfelitti tehen. Megkeresések Báró Kemény Árpád ur birtok-kezelté Csombor, u. p. Nagy-Ényed.

PIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyereshez, valamint kaszálit és géppel cseppet lenszalmatézés szerinti mennyiségben és olad eredeti (per- nau) orosz len- magot.

M. kir. szabad- 13921-400 A. 905.
mint bármely más világító anyag a

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérő- taliga kapható Stádel gép- gyárban, Győrött.

jutakevekötél

1908. évre

legolcsóbban DOBROVITS LÁSZLÓ-nál kevétkötőgyár Pószony-Ligetfaln. Napont- kénti gyártmány 60 ezer drb.

GAZDAK figyelmebe!
50% olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a

pyroleum

világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett.

Szamos elismerő levél nélam betekinthető. Próbaküldemények 2 korona utpártól mélt. Kivá- nátra prospectus ingyen és bér- mentre

Degen Jakab

BUDAPEST, IX. ker., Közraktár-utca 28.

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rakóczi-út 7. sz.

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI megbízásokat előfogadnak **jármos ökrök, tinók,** lovak és egyéb tenész- vagy használt állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szent- egyház-utca 2. Telefon: 311.

Trágyalé- szivattyuk

és csapok, valamint minden- nemű más szivattyú legjobb beszerzési forrása

Gyöző Béla és Társa

szivattyú- és fec- kendő-specialis- tákndi

Budapest, V. ker. Buda Áczél-u. 3. a Vízszí- ház tő- szomszédóságban

Bámulatos olcsó „FENIX” és „DOMO” (háztartási)

SEPARATOROK

és minden tejjazdasági eszkö- zök kaphatók:

KLEINER és FLEISCHMANN ca. kir. szabad. és árúdrozó gyárban Hödling, Wien mellett. Arjegyeket ingyen ügynökök kerestetnek

Könyvelés.

Az egyszerűs és kettős gazdasági könyvvelten perfect, független, idősebb gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdasá- gok és uradalmak könyvelésének Berendezését, vezetését és mér- legeszerü lezárását, mindentitt az adott viszonyokhoz és kívánat- makhoz legelőszámban alkalmazza. Bizalmi kiküldetéseket, rovatlanost, leltároztást és a meg- előző könyvek felülvizsgálá- sát is hajlandó teljesíteni. Hon- gországi és lap kiadói hivatalhoz kéretnek „Könyvelés 1907” jellegű alatt.

Az érdeklődőknek a hirdetés- tisztségbe való belépésről, meg- kerésésről részletek szükkegost- postabélyeggel ellátva küldetnek bc.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIMBOS LÁSZLÓ
1846-ban.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hosonok mező gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	18 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.
Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető költségek a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz ösztönözk.

HIRDETÉSEKET
A lap kiadóhivatalain vess fel.
Arjgyezk ingyen és bérmenten.
Hirdetési mellékletök jaltányos Arban fogad tainak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomást jog fenntartva.

Hírártókat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle.	Lap
Tárca. Mozdó kövek. — Buzi Géza Főlk.	743
Gazdasági levél. — Fehér Zoltán.	744
A nők mezőgazdasági asszoktatása Belgiumban. — Stegmüller M.	745
A szőlő termése köznevelésül. — y.	747
A csapnigontornamentésül. — Ruprecht.	747
Könyvismertetés.	748
A háziállattenyésztés alapvonalai. — A háziállat tenyésztése. — A Haslerli Tulipán. — „A Kert”.	748
Kérdések és feleletek.	749
Kérdések: Rossz busa után. Sz. J. — Burgonya ös. — Édes szendvicsek. P. Sz. — Berzsdörtya szőlőre. Sz. K. — Alrak borjaknak. Gy. S. — A baromfi vedlésnek gyorítás. Ky. Gy.	749
Feleletek: Magyar polvéja mint takarmány. P. — A napraforgómasz előkészítése. P. — Erdemes fejszgek beszerzése. C. — A padlógomba fölépésértéki illot a feltevése C.	749
Hírek.	740

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése október hó 1-vel lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala.

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a „Gazdasági Lapok” idel évfolyamának 1., 2., 7., 8., 9., 10., 11., 15., 16., 17., 18. és 19. lap-számai teljesen elfogytak, s így megkeresésüknek e számoktól illetőleg eleget nem tehetünk.

A kiadóhivatal.

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A kiegyezés.)

Midőn e sorokat írjuk, még mindig uralkodik a nagy őszi szárazság. Eső kéne, eső kéne, ezt sóhajtozzák nagy és kisgazdák egyaránt. A szárazság hatása, sajnos, sok

helyen abban nyilvánul, hogy a drága vetőmag elpusztult a földben és bizony hallani erről is, amarról is, hogy a korábbi (4—5 hét előtt) elvetett búzákat kiszántották. De rendkívül sok gazda még egyáltalában nem is vethetett, mert lehetetlen a földeket megszántani. A tőzsdén ennek következtében lázasan emelkedtek a buzaárak; s hogy tényleg e körülménynek van nagy befolyása az árakra, az abból is kitűnik, hogy ha beborul, akkor mindjárt esnek az árak a tőzsdén. — de hiába, mert borulni csak borul, de esőről szó sincs. A természet ugylátszik kárpótlást akar adni azért a meleg hiányért, melynek az év folyamán tanult voltunk. A tavasz nagyon későn nyit, a kánikula nem volt kánikula és szeptemberben még fagyott is. Most kapjuk meg tehát a nélkülözött meleget. Ez nagyon jól esik, de nedvesség nélkül fanyar az ize. Sokan azt jóslják, hogy nagyon hosszú ősztünk lesz és hogy a későn vetett búzákat a még meleg termőteregben gyorsan fognak csirázni és kikelni, a későbbi hónapokban is. Kíváncsán lenne, hogy így legyen!

Nemely vidékein az országnak valóságos éhínség van. Ilyenek az ország közep hegyes vármegyéi, mint Nógrád, Borsod, Gömör, é egészen Beregig. Az ország e részeiben annyi szem termelt, a mennyi vetőmag és conventóra kell és a gazdák már is *árpát örölteinek* és kukoricázt, hogy a drága kenyérmagot pótolják. Hogy pedig fizetési kötelezettségeiknek eleget tehessenek, állataikat dobják piacra, minek folytán a sovány juh, sovány sertés és sovány marha nagyon olcsó lett, legkivált azért, mert a takarmánytermés is inséges s a póttakarmányok megfizethetetlenül drágák. A sovány állatok árdepressiója visszahatót a hizott állatokra is és bizony a marhahizlálók messze vannak attól, hogy ezen máskor oly kedvező saison arait elérhessenek. Csak a kővér sertésárak allen nincs eddig csanak.

De beszéljünk a kiegyezésről. Figyelmesen elolvastuk Wekerle miniszterelnök előterjesztését és meg vagyunk vele elégedve. Megjegyezzük, hogy nem politikai szemüvegen át nézzük a dolgokat, hanem a magyar gazda existenciája szempontjából. Ments Isten minket attól, hogy minden ámenet nélkül valósítsuk meg, most egyszerre, birtelen, a külön vámtérletet. 40 esztendőn át egy bizonyos medret ástott ki magának a gazdasági cikkek áruforgalma, s ezt hirtelen átterelni a medrőből, de sok 100.000 magyar gazdának tönkre menetelével járna. Nem elég a kivándorlás,

és a családalkalmítás, még az eddigi piacok elzárása is járuljon hozzá? Ezt nem bírniok ki. Nem azért, mert akkor a gazdasági harzot el nem kerülhetik volna. Ennek már is meg van kezdete a szük pénzvizonyokkal, melyet az osztrák tőkék visszavonulása okozott. Váltóinkat alig fogadják el vagy ném drága áron; ezt követte volna az egészségügyi akadályok fölvetése állatkivitelünkkel szemben, és végül a vámtarifa nullifikálása s nekünk újra bele kellene törődni a 6—7 ft. buza árakba, — pedig hát csak az idén kezdhették meg az új vámtarifa jótékonyaságot élvezni.

Az nekünk, magyar gazdáknak nem vizsgálatos, hogy az osztrák ipar is súlyos sebeket kapott volna. Az kiheverte volna hamarabb mint mi.

Nekünk legkevesebb 10 esztendő kell arra, hogy a magyar mezőgazdaságot előkészítsük a vámtérlet elköltönítésére, és ha *jól előkészültünk*, akkor szavazhatjuk meg nyugodt szívvel. A földművelési kormányzatnak e részben óriási feladatai vannak, és hamarosan hozzá kell látni a megvalósításhoz.

Egyik főszékünkünk erre a mezőgazdasági ipar nagyarányú kifejlesztése. Az önállóság, a mit a fogyasztási adók tekintetében az ország most elért, eme nagy eszköz. A mezőgazdasági szeszgyártás kiterjesztése, most lehetővé fog válni stb. stb.

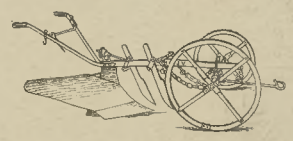
A fő dolog mégis az új vámtarifa érvénybejuttása 10 esztendőig. Ez nagyon megerősítheti a magyar mezőgazdaságot, de csak akkor, hogy ha a még hátralevő kereskedelmi szerződések, Oroszország, Románia és Szerbiával nem fognak rést útni a vámtarifán. Az állatvédelemről van szó. A szerződés a mit most Ausztriával kötöttünk megszünteti azt az anomáliát, hogy Ausztria a magyar kormány bealegyezése nélkül beereszthessen például olasz vagy más marhát, avagy argentinai húst; de mint Beck az osztrák parlamentben nyilvánította, a fertőző állatjáványosság s főleg a száj és körömfájás esetén Ausztriának erős gyerekek jutottak kezébe a kiegyezéssel. Honnan kapjuk mi a járványokat? Nem a Balkán államokból? Ha tehát az állatforgalom ezen államok felé fölszabadul, akkor minden perczben ki vagyunk téve a behurcolásoknak és ennek folytán az osztrák szekularáknak. Örömmel tehát csak akkor lesz teljes, hogy ha a hátralevő kereskedelmi szerződések nem rottják le a vámtarifa által nyújtott védelmet.

Az is kielégítheti a magyar gazdákat, hogy a magyar kormány a kiegyezésben kötelezettséget vállal a tőzsdéjétek megszüntetésére

A föld jó megmunkálása a gazda jólétének alapja!

A legkiválóbb gyakorlati gazdák által vívmányának nyilvánított legújabb

Jurenák-féle ekék

elzárhatók, miáltal egyenlő mélységű szántás biztosítható. Munka közben is bármely fekvésű talajon pillanat alatt le- vagy felállítható. — A kétsoroszlás eke munkaképessége kétszer annyi, mint más egysoroszlás ekéé. Járása oly biztos, hogy vezetni teljesen felesleges. Nehéz vagy könnyű talajra egyaránt használható. — A sepsiszentgyörgyi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Kizárólagos egyedelarúsító: Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötelekünkben működő Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest. Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez, Temesvár.

és a börtörvény szigorítására. Sokkal jobban vette volna ki magát, hogy ha nem erőltetik reá a magyar kormányra, de ezzel tán elejét akarták venni annak, hogy a magyar finansz és ezeken kívül a hatalmas hamisító körök az ellentétét meg is kísérhessék.

Az osztrákok hűvösen fogadták a kiegyezést, a magyar politikuskok nagy része is csalódott. Nem lehetetlen, hogy az elfogadás akadályokra fog találni. Ez nem kívánatos. Ha az osztrákok mégis elfogadják, akkor nekünk magyaroknak is helyes elfogadnunk. Ez a mi nemzetünk, és merjük állítani, hogy sok ezer előkelő gazda véleménye egyez a miénkkel.

Gazdasági levél.

Lengyel 1907. okt.

Igéretet tettem arra nézve, hogy meg írom aratás után, valjon az árpával kevert s géppel egyszerre vetett luczerna és here miként fejlődött ki, mint mutatkozott be akkor, midőn már csak az árpa tarlója meredezett ég felé. Mult levelemben elfelejtettem erről számolni adt, hát most váltom be ígéreteimet s kijelentem, miszerint úgy az egyik, mint a másik takarmánynövény mindenütt szépen, egyenletesen kikelt, jól fejlődött kivált ott, hol ritka volt az árpa volt kellő tenyésztésre, de ahol sürűbb vala ezen vedőnövény, ott is circa egy arasztosa nőtt meg a zöld elszárad, minek következtében az aratáskor letarolt árpa szalmája és polyvája meglehetősen sok luczerna, illetve löhere levelel és szárrészt tartalmaz, tehát középszerű takarmány gyánánt tekinthető. Ez pedig az idén, mikor oly szűke van minden takarmánynak, igazi jótétemény, mert bizony már most a lovak s ökröknek egy része kénytelen ezen eleségre és egy kis burgonyával beérni. Répát még nem szedetek, talán még fejlődik a jó meleg időben, noha utolsó levelem óta még semmi esőnk nem volt, hanem ha tömege nem szaporodik, legalább ezkor s így tápértéke gyarapodik.

Visszatérve az árpával kevert here s esetleg luczerna magra, újlag meg kell jegyezniem, hogy a magvakat jól kell már a magtárban összekeverni s műdön a zsákba lesz e

keverék mérve, ismét kavarni, valamint a vetőgépben is, s valálányszor a tábla végén megáll a gép, akár öntenek ladájába újból magot, akár nem, jól össze kell kézzel forgatni a keveréket, hogy az amugy is lefelő törkővő apró magvak egyenetlenebben oszlanak el az árpa között és a vetőkorongok, sejték vagy kanalak egyenetlenül hozzák földbe azokat, nehogy egyenetlen vagy hiányos legyen a vetés s túlsűrű vagy nagyon ritka a herefelé. A ki így jár el, az nem fog panaszkodni, hogy foltos, hiányos a vetése s teljes egészeiben fogja élvezni azon hasznót, hogy kétszer helyett csak egyszer járta be géppel az elvetendő táblát.

A mi azon megjegyzést illeti, hogy a kis heremagnak nem szabad oly mélyre jutni, mint a nagyobb árpaszemnek, mert különben nem kel ki, illetve ha ki is bujik, elcsenvesz, tönkre megy, ez nem áll, mert a here és luczernát az idén vetettem áprilisban, most is egészeséges, ép és erős s virágzásnak is indult s ha nem lettem volna kénytelen a marhákkal (legelő híján) lelegeletni, még magba is ment volna e gy, bár szerény, szűz gyapjat mindenestre adott volna. En azt gondolom, hogy a vetés alkalmával a nagyobb s nehezebb árpa szem, mely egyenesen hull le a gép tölszerűen, a csoroszlya által vont magház fenekére esik s így 1—1.5—2 cm. mélységbe lesz temetve. Ellenben az apró here-avagy luczernamagvak, mint könnyű porté-
kák ide-oda csapódva a tölsérekben, némi késéssel érnek le s akkor már a mély magház részben be van temetve, hát csak annak oldalaira, sekélyebb mélységre jutnak s így mégis csak megkapják tenyésztésükre legalkalmasabb vetési mélységet.

Legyen ez különben bárhogy, de a tényt, miszerint két ilyen különböző nagyságu mag keverékének egyszeriben való vetése pompásan sikerült nálunk is, min nem is lehet csodálkozni. Iusz a német szomszédoknál már régebben praktizálják ezen módot s ha náluk bevált miért ne válhatnak be nálunk is?

A buzák s rozsok már kibújtak a még meglehetősen jól s egyenletesen mutatkoznak be, csak jönné már a csapadék, hogy meg is tudjanak erősödni. Kik még aguszásban, tehát viszonyainkhoz képest túl korán vetettek,

azoknak már van foltos vetésük is, mert különféle léregek megélezsmálták őket, holott a rendes időben (sz. Mihály nap előtt vagy után egy héttel) vetettekben még nem láttam ilyen nemű kárt. Az eregek is szaporodnak nyaklól nélkül, ma még csak utak mentén, árokpartokon, öreg herekben s luczernákban vannak, de felő, hogy majd ha a friss vetések nagyobbodnak, oda is rá mennek, azért ajánlom már most puszításukkal mérleg s szántás alkalmával agyonütésüket is.

És itt megint az érdóvel találkozunk, mint az egerítés meggátolójaként s így a mezőgazdaságot károsítóval. Nálunk alig van tábla, mely csak egy oldalról érintkezék erdőrésekkel, de a legtöbb szántónk 2, sőt 3 oldalról is rajongokkal, szálerdőkkel, új ültetésekkel van körülvéve; ily táblákon az eregek irtása nem a legjobban sikerül, mert a mit ezen rágeselőkől elfogni, agyonütni vagy hűkükában meg mérgezni nem tudunk, az mind menekül az erdőkre s ott még most is vigan szaporodik, senki sem gátolja terjedését. A mint egy erekekkel infuziált területbe akasztiuk az ekét — legyen az gabona, tarló, burgonya föld, tengeri tarló, ugar vagy luczerna, avagy here, az egérségre ösztöne, vagy finom szimatja, előérzete vagy bármi néven nevezendő okossága folytán — megszőlik a határos erdőarczallékba s a bérések és szántógerekek, akár milyen fűtykősökkel legyenek ellátva, alig tudnak néhány elagott végegyengülésben szenvedő egérpéldányt s néhány még mázsi in képtelen parányi egérfiókát terítékre hozni, csak nagy ritkán akad 1—2 poczokos egérmama, mely a szemfüles szuhancok elől nem bírva kellő gyorsasággal menekülni, agyonujtatik. Ily helyen — ha a természet nem segít, mint tavaly — csak némileg győriteni lehet az egeret, de kiirtani nem; akár milyen foczár, arsen, strichnin stb. mérget vagy Löffler-féle tyfusbacillust avagy székéngézeget s gúmfogókat alkalmazunk, mindig marad quantum satis magok. Ezek az erdei eregek szépen meglesik, nikor már megerősödtek az ősz vetések s akkor kijönnek rájuk legelni és néha csak részben, máskor egészen is tönkre teszik azokat az erdők mentén. Ha az idén nem lesz valami országos hetes eső, akkor nálunk az

TÁRCZA.

Mozgó képek.

A fővárosban élő és sokat zaklatott embernek a kinek, mint e sorok írójának a rendes hivatalos órákon kívül azon kötelesség és szerencse is kijut, hogy hetenkint még egy-egy utazásra vállalkozik akár egy kiállítást vagy dijazással egybekötött állatvásárt megtekintendő vagy tenyésztanácsokat adandó, bizony örvend, ha esténként valami szórakozáshoz nyulhat. Az újabb keletű állattenyésztési problémák és theorái tanulmányozása és megfejtése, az újabb takarmányozási kísérletek tapasztalatait összegyűjteni és azonkívül főleg a kötelező munkát elvégezni nem csekélység.

Nem tagadom, hogy a mozgó fénykép színházak rövid és kellemes szórakoztatást nyújtanak. A népevelés szempontjából azokat fontosaknak tartom, mert a szemléltető oktatás hatalmas tényezője. Nem ából a szempontból itélem meg, nintha holmi „frakkos banditák” és egyéb a Rinaldo-Rinaldini vagy más Kalabria reményegyekbe illő előadásoknak hive volnék, melyek talán apróbb-kisebb esőbeszék kioktatására alkalmasak, hanem általánosságban igenis jók, tanulságosak és mulattatók a népre és üdvösebbek,

mint a snapszbutikok és a szeszcs italok elbontó levegője és az utána következő mámor, annak undorító büze és elbontó következménye, mely a büntnyakban és a kloakban végzetű a szesz élvezőjének életét.

Nap-nap után látom, mint viszi a kőműves vagy a mestereberinas hatoskáját e színházba, mint viszi a szegényebb sorsu munkás kis családját 1—2 hatosért mulatni. És hogy mulatnak a kis csöppségek!

A már érettkorunk a munka után átöltözöködni, színházba menni ott lehetőleg fardant és bágyadtan még vagy 5—6 páholyt végigkunjálni már nem oly élvezetes dolog, mint volt annakelőtte az ifjúkorban.

No meg aztán a mostani modern színházak igen szűkre szabott zártzsákain vagy zsellőin magát, hol jobbról, hol balról elhelyezni, különösen ha a soványság nem bántja, sem kellemetes. S ha egy darabot, melyet most újahban hónapokig játszanak, mint a „Bob hercege-et” vagy „Vig örvége-et és egyebet, s ha az ember meg is nézi, jó időre ad acta teheti a színházat és bekövetkezhet a hosszabb színházi pauza. A komoly irányu drámák idejéből is kinőtünk és az, a mit mint fiatal fizikók szivesen néztünk meg, mint: Macbeth, Lear király, Wallenstein, Tell Vilmos, az Orleansi szűz, s tudja a jó Ég még milyen más, a klasszikus iroművészet remekeit, azt ma már a zene, a könnyed zene s a

bohózatok foglalták nálunk el. Ezek jobban szórakoztatják az embert. Valljuk meg: „megromlott az izlésünk!”

A tudományos színházak, mint az Uránia is havonként egy-kétszer igen élvezetesek, de hát elvégre egész nap a problémákat bujni, és a komoly szórakozásokból ki sem jutni, tülleszteti az idegzetet. Megmaradok tehát a mellett, hogy a fővárosi ily könnyvedeb jellegű mozgó fénykép színházak, az ugynevezett „Moziak” rövidke szórakozásoknak elég jók s a ki teheti, mert e látogatások nagyban kiadással nem járnak, az csak látogassa őket és a kinek gyermekei vannak, azok örüljenek a kellemes és az olcsó szórakozás e nemének.

De hát térjünk vissza birkáinkhoz!

A mult héten nem tudom az okát, hogy történt, de talán azért, mert sürűbben kukkantottam be a böles turbiztonsági rendészt által lüzveszélyesen mondott mozgófénykép színházakba, egy egész éjen át mozgóképekről álmodtam. Nem utem ugyan színházban, de egy jó tündér vezetés mellett, hol a svájci, hol az erdővi havasokban, hol a délábos ronaszagon, hol a Balaton mellett bukkantam fel, s mivel ezen álom igen kedves és gazdasági, illetve speciálisan állattenyésztési vonatkozású volt, hát álmodom.

Szivattyuk és Mérlegek

Különlegességi gyár

GARVENSWERKE

Központi Igazgatás

Bécs, 11., Handelsplatz No. 130.

Városi mintaraktár: Garvens W

Bécs, 1., Schwarzenbergstr. 6.

erdők mentén minden őszi vetés többé kevésbé foltos lesz s talán némelyiket ki is kell tavaszra kelve szántani. Hogy ha csak egy oldalról határolná az szántókat s rét és legelőket, akkor lehetne egy mélyebb síma falu védő árkokkal némileg védekezni, de a hol szélszörva, ugyszólván erdőkkel övezve van a mezőgazdasági terület, ott csak kinödni, vesződni kell folytonosan, de biztos eredménnyel számítani nem lehet.

Fehér Zoltán.

A nők mezőgazdasági szakoktatása Belgiumban.

A szakoktatás fontossága és szüksége ma már minden foglalkozásra nézve el van ismerve. A legegyszerűbb kenyérkeresetre is készülnie kell annak, ki boldogolni akar. Az asztalos, cipész, szabó, csakis oly munkát fogad műhelyébe, ki már több éven át gyakorolta és alaposan ismeri mesterségét.

Mennyivel inkább készülnie kell a mezőgazdasággal foglalkozó nőnek jólvá hivatására, mely főle oly sokoldalú képzettséget, okos belátást és önfeláldozást kíván.

Sok időre volt szükség, míg a társadalom észrevette, hogy a falusi asszony hivatása nem is oly könnyű és egyszerű, hogy a földművesnek, kis és nagy gazdának nem csak jó feleségre, de okos gazdasszonyra is van szüksége. És nézzük csak, hogy annak a sokak által lekicsinyített falusi gazdasszonynak mi mindent nem kell tudnia, ha családját boldoggá tenni és férjének az életerhet megkönyvitni óhajtja.

Először is, nem csak jól kell tudnia főzni, tisztogatni, varrni, a család ruházatát, a ház berendezését jókarban tartani, de értenie kell ezenkívül a kertészkedéshez, a tejgazdasághoz, baromfi- és sertésenyésztéshez, számvitelhez és gyermekeinek testi, szellemi és erkölcsi nevelésére is az anya gondját képezi. Ha pedig férje elhal, hányszor kénytelen az özvegy az egész gazdaságot maga vezetni.

Ezen okok vezették Belgium földművelési miniszterét a nők mezőgazdasági szakoktatásának szervezésére. Keresztül vitélre szerezéses volt oly férfiak választani, kik ezen czél eléréséért fáradszhatatlanul dolgoztak.

A Rütli alján annak havasi legelőin állottam. A jó tündérem vezetett oda. Ezenbe jutott a svájci szabadsághősök összekülvése, a kik az osztrák járom lestráfolása ellen küzdöttek, akár mi magyarok vagy 500 év óta.

Elgondoltam miként küzdöttek a jelenleg a magyar kártyákat diszitó alsó és felső személyiségek a vörös felső. Gussler Land-ogst ellen és miként mondta elő Roesselmann az esküt, melyet Schiller tolla oly gyönyörűen reprodukált:

«Wir wollen sein ein einzig Volk von Brüdern
In keiner Noth uns trennen und Gefahr!»

Milyen szép volna, ha mi magyarok, is ilyen összetartásnak részesei lennénk! Csak hogy mi széthúznunk!

De szövéim tovább az álmat a mit a Rütli alján láttam.

A legelő alján egy «Alm», havasi tanya állott; az azon hazalelő hajtott szarvasmarhát néztük jó tündéremmel.

«Látod, így szólalt meg: »e marhák mind egytől-egyik a híres és nemes siementihali fajtához tartoznak, azon fajtához, mely ha-

A kezdet, az alapozás nehéz munkája M. Proost nevéhez fűződik, ő volt a mezőgazdasági szakoktatás kezdeményezője. Buzgó és fáradszhatatlan munkatársa Paul de Vuyst, jelenleg a mezőgazdasági irányú háztartási iskolák főfelügyelője.

Belgiumban négyféle háztartási iskolát különböztetünk meg.

a) *Leányintézményekkel kapcsolatos háztartási iskolák.* (Sections ménagères agricoles.) Ezeknek czélja, megkedveltetni a leányokkal a gazdálkodást, már a rendes iskolás ideje alatt.

Skatártyák a földművelés alapfogalmait mellett a tejgazdaság, háztartástan és számvitel. Ezen tárgyra hetenkint egy-egy elméleti és legalább két ízben két órai gyakorlatot fordítanak.

b) *Mezőgazdasági, háztartási vándoriskolák.* (Écoles ménagères agricoles ambulantes.) Ezen iskolák czéla a tejgazdaság, a baromfi-nyésztés, borju- és sertésnevelés, háztartás és konyhakert, elméleti és főképen gyakorlati ismeretése.

Mivel a parasztgazda sem nem áldoz gyermeki nevelésére, sem meg nem vállalja, de éppen ezen leányok nevelése a leghiányosabb, a kormány az iskolákat küldi a falvakba.

Belgium 11 kerületének mindegyikében működik egy ilyen vándoriskola és évente 280 növendék nyer bennök oktatást. Egy tanfolyam tartama 3—4 hónap. A teljes berendezéssel vándorol az iskola egyik községből a másikba.

Ezen iskolákat az állam 17 év előtt mint tejgazdasági iskolákat szervezte, a modern tejgazdaság és tejszövetkezetek gyors terjesztése végett. Czéljuknak kitűnően megfeleltek és Belgiumban ma már igen kevés gazdaság van, hol a jó vaj gyártásának feltételeit nem ismerik. A sajtkészítés már nehezebb lévén, nem minden iskolánál sikerült így mértékben.

Baró Bruggen földművelésügyi miniszter 6 év előtt a vándoriskoláknál is elrendelte a háztartási ismeretek tanítását és ma ezen iskolák egytől-egyik mezőgazdasági, háztartási iskolákká alakultak át és a legnagyobb népzsűrűségnek örvendek. Az oktatás családias jellegű, a növendékek száma legfeljebb 16—18.

Az iskola egy igazgató vezetésére alatt áll,

zánkban is egykoron oly nagy elterjedtségnek örvendett. És hogy megváltozott. Ime ismét szép veresek nines bennök többé sem rózsaszín folt, a fehérség sem tulnyomó raitok és nézed meg mint duzzadnak a tőgyek a sok tejfél. Mivelhogy megszűnt itt a magyarországi vásár, nines a ki oly mennyiségben és oly horribilis ártért vegye, mint mi egykoron. Áttérték tehát a jó svájciakat a tej ipari feldolgozására. És tudod miért? Mert Anglia példáját követte szép hazánk és befillotta a *külföldi importot*. Van nálunk elég jó anyag mi már nem szorulunk állapotbehozátra!

A jó svájci «Alm»-ost megkérdéznék, hogy miként van az, hogy oly jó anyagra tettek őket, a milyen még sohasem volt Svajczban. Azt feléle: »mert a jó anyagot a mig az export tartott mindig jól eldugtuk, a salakot, a rosszat kislejtettük és mert a vásárlók nem voltak rigorózusak, a jónak megtartása igen könnyen ment. Mosolyogva mondta:

«Es lebt ein Volk im Osten»

Das zählte uns die Kosten!»

*

(agronome) ő tanítja rendszeren az állattenyésztést és földművelést.

Két tanítónő a tejgazdaságot és háztartást, főzést, varrást tanítja. Egy óraadó tanár, a baromfi-nyésztést adja elő.

A tanítás reggel 7—8 óraker két órai elmélettel kezdődik, utána 9—1-ig a gyakorlati oktatás folyik. A növendékek 4 csoportba oszta, 2—2 csoport egy tanítónő vezetésére alatt dolgozik. Hetenkint kétszer háromszor ebédet is főznek és azt a tanítónőkkel együtt fogyasztják el, delután 3 óraker visszatérnek szüleikhez.

Hogy mennyire kedvelik ezen iskolákat, mi sem bizonyítja jobban, minthogy nyáron a legnagyobb munkaidőben is látogatják, mulasztó soha sincsen.

Az iskolát az állam rendezi be és tartja fenn. Berendezése 4000 fr. Egy 4 hónapos tanfolyam költsége 2000 fr. A helyiséget a község adja, vagy ellenértéképen 200—300 fr. fizet. A kerület gazdasági egyesülete 6—800 fr.-al járul a költségekhez.

A tanfolyam teljesen ingyenes, a növendékek csupán könyveiket fizetik.

A feldolgozáshoz szükséges tejet vagy valamely gazda szolgáltatja, vagy a növendékek hozzák, a mikor is a tejből készült összes termékeket visszakapják. Sok esetben az iskola veszi a tejet és a termékeket ő értékesíti.

A tanfolyam befejeztével vizsgálatot tartanak és a növendékek bizonyítványt, a legszorgalmasabb jutalomkönyveket is kapnak.

c) *Állandó mezőgazdasági háztartási iskolák,* hol a leányok 1—2 év alatt alapos oktatást nyernek a földművelés, állattenyésztés, baromfi-nyésztés, tejgazdaság, konyhakert, háztartás és varrásból. Ezenkívül a nevelés-tan és egészség-tan alapelveit, ugyszintén gazdasági és háztartási könyvtel tanulnak. Némely iskola második évfolyamában általános polgári jogismeretet és községgazdaságot is tanulnak.

Az elméleti oktatásra heti 10 órát, a gyakorlatra legkevesebb 20 órát fordítanak. A növendékek az iskola kis gazdaságában minden munkát maguk végeznek. Mosnak, vasálnak, főznek, takarítanak. Sajtot és vajot készítenek és a téjhatár rendben tartják. Az

Második kép: Erdély havasai közt talalom magamat. Jóravaló juhász nép feji havasok alján az eszténa mellett az annyira megvelett friz-racza keresztetűt juhot. Benézünk a kamrába, egy gomolya a másik mellett függ, s midőn megkérdezzük a jórávaló pásztornépet, vajlon többet fejnek-e mint annakelőtt, azt feleli: «Uram, háromszor annyit, s a gyöppüért is kétszer annyit kapunk, a szaporulat kitünő, jobb mint annak idejében!» A nép elégedett, a friz-juh bevált. De mégis mennyi küzdelem árán jutott hozzá, mennyi «justamendé» állattenyésztési politikán kellett átágnolnia, míg e szegény nép általa tisztességes kenyérhez jutott és nem kénytelen többé éhezni.

«Néhány jóakaró urunk és tenyésztőnk utján jutottunk e jó állatokhoz.» mondá az öreg juhász: «Isten áldja azt a jó öreg urat a ki támogatott és azon urakat a kik bennünket kisegítettek a csavából!»

A harmadik álmokkép a legszebb. Egy kies mosonmgyei faluba vezetett a tündér. Be-be néztünk az egyes portákba. A jómódu

HALDEK HALDEK

magnykereskedés,
József főherceg
6 cs. és kir. fensége
udvari szállója,
BUDAPEST

ajánl kitünő minőségben és jutányos árban
biborheremagot, őszi bükkönyt,
szöszös bükkönyt, őszi borsót,
Szent-Jánosnapi rozst, őszi árpát

vesz a legmagasabb napi árban
nyulszapuka, baltaczim, csomós
ebir-, mustár, fehér here-, lóhere-,
luczerna-magot és nyári repczt

állatokat tisztogatják, etetik és a teheneket fejkik. Az iskolai év okt. 15-től aug. 15-ig tart.

d) *Felső földműves leányiskolák.* Céljuk azon leányok alapos képzése, kik háztartási iskolai tanítónők ohajtanak lenni. A tanítás tudományos és gyakorlati, tartalma 2—3 év. A háztartási iskolákban tanított anyag itt bővebben adatik elő, ezenkívül bakteriológiát, nevelést, módszertant és közgazdaságot tanítanak.

Az itt felsorolt háztartási iskolákat az állan nem tartja elegendőnek, a földműves leányok és asszonyok nevelésére és valóban atyai gondoskodással fáradozik ezen osztály erkölcsének és jólétének emelésén.

Október hótól kezdve egész télen át rendez a *felhők részére gazdasági előadásokat*, évente

több mint 50 községben, egy helységben 2—10 lezékét.

Megbeszélésre kerülnek a legfontosabb gazdasági, háztartási, gyermeknevelési és egészségügyi tudnivalók.

Az előadások rövid összefoglalását mintegy 50,000 füzetkében a kormány ingyen osztja ki. Három év alatt 652 előadást tartottak. Egy előadás hallgatóinak átlaga 1903—1904-ben 55 személy, 1905-ben már 61 volt.

Az előadásokat az állam szolgálatában levő okleveles gazdások (agronome d'état), az egészségügyi orvosok, a háztartást, tejkészítést, sajt készítést a vándor iskolák tanítónői adják elő. Minden előadó maga írja és nyomtatattja ki az általa előadott anyag rövid összefoglalását.

A vándor iskolák tanítónői hamar belátták iskolák szervezése után, miszerint szakismertéik folytonos gyarapításán vélvélve kell közreműködniük, ha a tejgazdaság és földművelés fejlődésével saját tudásuk lépést akar tartani. Ezért szervezték a *mezőgazdasági háztartási iskolák tanítónői körét* (Cercle d'études du personnel enseignant des écoles ménagères agricoles). Itten évente megvitadják a szükséges kérdéseket, meghatározzák a tanítás módszerét és anyagát, mintaelőadásokat tartanak és a mezőgazdaság legújabb, őket érdeklő vívmányairól szakemberek által tartott előadásokon értesülnek.

A nők mezőgazdasági szakoktatásának befejezéséig tekinthető az 1906-ban Alveringhemben a D'hondt és Van Haverbeke kisasszo-

181-ik ábra. A szőlők salakozása Geisenheimben.

nép örömmel fogadott, bevezetett kis gazdaságába és az istállóba. Gyönyörű egyöntetű vörös köpenyes, fehér fejű és szarvu berni jellegű teheneket láttunk. A tehének nevei, születési évei és hónapjai, származásai egy táblára festve, a fejési próbák és zsirtartalom, ezek mindegyikén kikutatva. A hő tejelő képességű tehének tisztán, ragyogóan néztek ki. A kitűnő tejelő anyáktól származó bikák nem valának nehezek, de aczélosak, az erőtől duzzadtak. Jó tüdőrem megmagyarázta, hogy e kitűnő nép Ujhelyi tanár nyomdokain haladva, először a tejelekénységet növesztette és később, hogy utóbbit ne apassza, és végül a külső jellegnek, a formalizmus kívánóságainak eleget tegyen az Aysbire—Berni kereszteséssel megadta e tájfaának a mi hiányzott neki. A tejelekénység így nem fejlődhetett vissza.

A tündérke ismét Erdélybe vitt. Gyönyörű szép erdélyi magyar szarvasmarha gulyákat mutatott be. Valóban a tenyésztés remekeit.

Csak úgy duzzadt az erő, látható volt, hogy ereje nélkülözhetetlen, és hogy még messze vagyunk azon időponttól, hogy őket nehéz gazdasági munkánkban nélkülözhetjük.

A tulajdonosok teheneiknél szép átlagos fejéssel is dicsekedtek. Hat liter napi átlaghozammal számoltak el. És a zsirtartalom az beszélt csak úgy Isten igazában.

A Dunántul egyik uradalmát néztük. A tulajdonos büszkeséggel mutatta be hidegvérű lötenyészését, és mint hozzátéve nem a kormány jóvoltából alakult ki a megyében a hidegvérű lötenyészés, hanem tisztán társadalmi uton. Ez a friz-juhhal az egyedüli tenyésztési ág, mint mondá, mely társadalmi uton jött létre mert a szükség törvénybont. Hiába áskálódott a kormány, hiába akarta a mén engedély megvonásokkal a hidegvér tenyésztését szétrobbantani. A társadalom, a mi Magyarországnban ritkaság, most összetartott. Elvezetett a közelkvő faluba s ott a pór nép szebbnél-szebb méneket és

kancákat vezetett elő. De ne hogy azt higgyem, hogy csak a hidegvérűt propagálják e megyében, befogatott és sógorának mintegy órányira fekvő ménesébe a leggyönyörűbb arabs félvert is bemutatta. Sógora ismét egy félvér angol ménesben kalauzolt egyik szomszédjánál. Milyen szépen meglér az a hidegvérű, a félvér arabs és angol egy-egy külön körzetben. Igaz, hogy a körzetek itt egy csúcsban értek össze s e gőczpontból indultak ki.

A Balaton gyönyörű tájképen egy kecskenyáj közepette találok magamat. Vagy 200 darab legelt egy mülegelőn. Midőn megkérdezem az uradalom intézőjét, miért tartja fenn grófia e nyáját, azt mondá, mert a fürdőhelyek kívánalmi a fürdőzők gyermekeinek táplálkozása és a fővárosiakéi ezt a kecske-tejet megkívánják.

Előbb sennenthallal javították a fehér magyart és mivel a posztógyarak megkívánják a mohair-gyapju tenyésztését, hát a meg-

Foroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivételben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

nyok által alapított első *gazdasszonnyör** 58 taggal. A tagok száma azóta szépen szaporodott és a legidősebb falusi asszonyok a kör legbuzgóbb hívei, mert azt mondják: »mi is ohajtjuk tudni mindazt, mit leányaink a háztartási iskolában tanulnak.« 1906 óta az Alverinheimi kör mintájára 5 újabb alakult és több községben alakuló félben van.

1906 szeptemberben Lenzenben tartották az első *gazdasszony-kongresszust*, hol sok idvös óhaj hangzott el. Felszólították a gazdasszonyokat termelkeik jutányosabb értékesítése végett szövetkezésre és az első kísérlet már is siker koronázta, rövidesen két baromfi-tenyésztő egyesületet alakítottak.

A gazdasszony körök létrejövetele részben az 1894 óta tartott téli előadások következménye, melyek az egész országhoz követezősen terjesztették a földműves asszonyok részére szükséges ismereteket. És valóban, mily szép gondolat az anyát, a felnőtt leányt tanítani. A fiatal asszony örömet hallgatja, miként nevelheti gyermekeit erkölcsös, gondolkodó, szorgalmas emberré, mikép emelheti családjának jólétét okos, hasznos munkálkodással. Erdőkel tanulja, hogy családját jóvá, hazát széppé, egészségessé téve, hogyan birtoselheti följét, később felnőtt fiait a családi tűzhelyhez.

Földműves ifjak részére mindezen iskolák, tanfolyamok, már régebben működnek és szépen fejlődnek. Nem csodálkozhatunk tehát azon, hogy a kis Belgium földműves népe jólétben él, vallásossága benső és mély hitben gyökerezik. *Stegmüller M.*

A szőlők meghordása kőszénalakkal.

A kir. szőlészeti és gyümölcsészeti intézet telepen Geisenheimben tüzetes kísérletezést vittek végbe a kőszénalakkal.

A Morschberg-nek nevezett kerület föld-emeze nehéz agyagpala. Hogy a föld fűsikma javíttassék, kőszénalakkal lett meghordva. Három szakaszban hajtották ezt végre a következőleg. Az első rész 15 cm. magas, a második rész 5 cm. magas lett meghordva kőszénalakkal, a harmadik szakasz oly hagyaték ellenőrzésképpen. A 2-ik és 3-ik szakasz

* A kör célja, a földműves asszonyok művelése előadások, folyóiratok és szaklapok által.

rendes kamupévelésben részesült. Az elsőhöz nem nyultak kapavál.

A kőszénalakkal hatása meglepő volt. Az ábránkon fekete vonallal körülvett rész volt az első szakasz, vagyis a mely 15 centiméter salakkal lett meghordva és nem művelve. Ez volt a legújabb. A közép rész az ábrán a salakmentes szakaszt tünteti föl, a mely gyenge lombozatával tűnik föl. A harmadik szakasz 5 cm. salakkal, fejlődésében a kettő között áll.

A számszerű eredmények a következők:

A lombtermés.					
Évek	15 cm. salakkal		5 cm. salakkal		salakozatlan
	cncsa	venyige	cncsa	venyige	
1905	5.8	80	5.3	69	4
1906	15.0	120	10.2	78	5

A fűtermés.					
Évek	15 cm. salakkal		5 cm. salakkal		salakozatlan
	Érték	pro hektár	Érték	pro hektár	
1905	81	92	80	91	80
1906	9.23	103	10.5	110	9.3

A salakkal feltűnt hatása tehát konstálatva van. A kísérleteket folytatják. *y.*

A champignontermelésről.

Csudálatos, hogy nálunk a gazdaság intenzitását folyton emlegetik szaklapokban, kongresszusokon, gazdakörökben s dacára annak, vajmi kevés valóban intenzíven kezelt gazdasági üzemmel találkozunk. Áll ez főképp a kisbirtokosokra, középbirtokra, hol ugyancsak a mai válságos viszonyok között nagyon is elér a hasznosítható, arulás, több munkával járó növények felkarolása, beállítás. Kereskedelmi növényt ily középbirtokon alig találunk, pedig a kender, len, mák s más ilyféle növény termelése nálunk nagyon is ajánlatos volna, mert akkor nem kellene a külföldnek adózni s nem mutatna az import oly szédületes összeget, mit szépen ideháza megkarihatnánk. Minek irnak a szaklapok annyit erről?

Sajnos, nálunk a szaklapok olvasása, tanulmányozása még a sok középbirtokosnál »*terra incognita*» s inkább politikai lapot jaratnak, gazdasági szaklap helyett.

Lám, az amerikai farmer valamennyiének

vámoltatta el, hogy a behozatal lehetetlenné vált, iparosaink és gazdánk pedig a magyar gyártmányokat oly egyszerű kezelésekkel és oly tökéletesekkel tették, hogy egy nevezetes iparág fejlődhetik ki a keltető gépek révén.

Házynyulenyésztőinket is meglátogattuk. Egy jóra való paraszttal beszélgetünk a kiel új vagy száznál több és szobn nyulat láttunk. Elmondta küzdelmét e téren. Midőn a tenyésztést megkezdte a hus kilója 1 K-val értékesítetteti, de később csak 50 fillért kapott kilójáért. Testületek vettek az értékesítést kezükbe, de azok Budapestben 1 K 20 fillérért érték a nyulhus kilóját, a felmúlt árait azonban lenyomták. Ez ellen teledudtak a tenyésztők és rögzítetéseket és központokat alkottak. A szévi testületeknek egy grammot sem szállítottak többé, úgy hogy azok a

van szaklapja s a mi szaklapjaink sajnos, csak úgy *tengődnek!* Ezt *in parentheses* kell felemlítenem!

Ily szaklapokból megismernő a kisebb gazda az eddigi gazdasági üzemek megváltoztatásának szükségét, újabb helyei irányát, mint azt legutóbb *Hensch* gazdai akadémiai tanár *Pöcselt* igen helyesen ismertette s hangoztatta:

Ily gazdasági üzembe felveendő és nagyon is jövedelmező ága a gazdaságnak a *champignon*termelés volna.

Természetes, ide is — »*Ohne Fleiss — kein Preis*» — elővigyázat, tanulmány, tapasztalat kell! A kulturája mindazáltal nem oly complicált, hogy az »*boszorkánysága*» lenne.

A champignon termelése nagyon is hasznosítható üzlet, s azért hiba itt is előfordulhat, mi azonban senkit sem riasszon vissza annak termelésétől.

A champignon a legizletesebb gombák egyike. Páris környékén, az előbbi katalomban óriási mértékben termelik, termelése ott a helyi viszonyok kitűnő oleós voltánál fogva annál előnyösebb s ha nálunk nem találunk épp ily megfelelő földalati helyiséget, termelhetjük azt muszáj pénzben, pajtában, bürmi sötét, urenál előfészerben is.

Fő a munka helyes beosztása, a jó gombacira, a helyesen kezelt trágya s a megfelelő nyirkossága hőmérséklet fenntartása.

Sok ósszeg megy ki a külföldre ily kis gombáért, — vállalkozási kedvű szakembernek itt nálunk nagyon is háladosan foglalkozás volna ez a champignon termelése.

Mint említettük, lő a jó gombacira, azt friss állapotban kell alkalmazni; ki nagyban tanul, az legjobban teszi, ha a csirát maga termel, s nem veszi elvontul ágyakból. Oly trágya, mely sokáig a löistállóban az állatok által fekdűt és számartrágya a *legjobb* a csirne néveléséhez.

Megszerezhető a szabadban növő csirra is, uvert a champignon (*Agaricus campestris*) vadon található birkaistallók, lótrágyahalmok legelők táján, sokszor bokrok mögött, a hova a szél a lótrágyaport elhordja; s étehelyeken is található.

Száritás által a champignon eltartható ugyan, de mégis jobban kedvelik, ha *friss* állapotban nyerhető. Népes városok közelében

boltaikat becsuhták. Most a hvers hust 90 fillérért értékesítik a szövetkezeteknél, mely a fővárosban ugyancsak 1 korona 20 fillérért mér ki. Kiegyenlítették a termelés és közvetítés közötti nagy árkülönbségeket a nélkül, hogy a főváros élelmésének árán rést ütöttek volna. A gerezéért azelőtt állg kaptak néhány garast és most szép nyersséggel adnak azon lul.

Láttunk még szebbnél-szebb mangalioza tenyésztéseket, tamworth és berkshire hus-terseket és noha a »*Bacone*» nem jutott el, mint egyes optimisták hitték »*London*» pia-ozáira mégis a belsülkségelet és exportol fedezni tudtuk. Yorkshire-jaink edzetek és jók. Az e fajtával foglalkozó tenyésztéket az anyagot mind a már létező hazai aklimatizált s veszen átment falkákból vettük s nem az

vetett angora kecskével gondos kiválasztással egyöntetűvé tettük a nyájunkat, mely egyaránt tej és gyapjában nekünk — de tenyész-anyagként is az országban mindenfelé terjedvén, igen nagy jövedelme! hajt.

Több helyre vitt el még jó tündérem, megmutatta a parasztközekben levő és jó töké- pességű baromfiak tenyészésének remekeit. Itt nem a nagytestűek, hanem közép nagyságúak remekeltek. Láttam még külön keltető, nevelő és hizlalo körzeteket és telepeket mint hajdanta Franciaország és Belgiumban. A nép a baromfi felnevelésről, a mi pedig a baromfi tenyészést abc-jé ekecsében beszélt mint a hajdani tankönyvek. Ki volt mindenben oktatva, és a mi a fő a keltető telepeken a sok külföldi helyett csupa magyar keltető gépeket láttunk. A kormány ezeket oly magasán

külön éreztetéseket mindennemű gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

CHYBANYI MIHÁLY HAZAI SZARMAZTATÓ VÁLLALAT

Legtökéletesebb rendszerű Gőzcséplő-készletek

ugyszintén **MAGÁNJARÓK** (utimozdonyok) cseplesi, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

termelésé nagyon is ajánlatos s csak csodálkozunk kell, hogy népünk tehetősebb gazdái ezt az igenis lukratív termelési ágat *jobban* ki nem használják.

Üres felszerben 40–50 cm. magasságban felhalmozzuk a trágyát s többször átfordítjuk, míg a kéz a meleget elbírja. Rendes hőfoka, mely tenyésztésre alkalmasa teszi, 30 fok C. A trágyát megcsapkodjuk s 1–2" magasságnyra jó földdel, kevés homokkal betakarjuk; szitált fertő föld is jó.

Jó, ha előlegesen a csirát külön ágyban tenyésztjük s akkor 6–8 hét múlva már csiraképes champignonokat nyerünk. Ezt akár megszáritva elrakhatjuk.

A lótrágyát lehetőleg a szalmától megszabadítjuk, a többszöri forgatás csak elősegíti a jó csira képződését.

Ha már most a megfelelő meleg, mi kézzel érezhető, megvan, akkor a trágyát hosszabban alakú ágyakba rakjuk 30–40 cm. magasan; így két nappal utóbb pedig teleduggasztjuk csirával az ágyakat. A csirát kis darabokra törjük és 42–46 cm. távolságnyra egymástól beledugjuk az ágyba. A föld ujnyi magasságnyra lesz telrakra az ágyra s lapra deszkával erősen lepacskolva.

A hőmérséklet a kulturánál a helyiségben 17–18 fok C. legyen. Ha szükséges az ágyakat *részás* kannával langos vízzel óvatosan megöntözzük, *de ne túlságosan*, mert különben a csira elrohad. Télen figyelni kell a helyiség nyíróságára, mert a champignon könnyen rothad vagy nem nő.

A helyiség fűtésénél a falakat, oldalakat meg kell vedesíteni.

Ha a fiatal gomba mutatkozik, mi gondos kezelésnél oly nagy mértékben történik, hogy az ágyak valóságos hőtemegekhez hasonlóak, akkor a helyiség hőmérsékletét 19–20 fok C.-ra tartjuk, hogy a kereskedelemben kedvelt s keresett zömök gombaalakot nyerjük; de a hűvösebb hőmérséklet a cultura tovább való fenntartását is biztosítja. Ügvelnünk kell arra is, hogy *világosság ne érje* a telepet, mert az káros befolyással volna a vegetációra.

Felül a boltzaton valami légvezető cső legyen (Luftschlauch-nak mondja a német), ez a rossz levegőt elvezeti.

Az *aratásnál* ügyelni kell, hogy a kisebb, fejlelen champignonok meg ne sérüljenek, ez károsítaná a hozamot.

Ha penész képződnek, azt faszépporral

tisztítsuk, — beporozzuk a penészes helyeket.

Mint alkalmas tenyésztőterület, az üvegábr padlózata mellett tér, az üvegablakok alatt hasznáható, deszkával fedeti hajtatóházak, pinczék, üres istállók stb. Lesz ilyen alkalmas hely nálunk elég, csak tessék *«kifundálni»*.

Nálunk akárhány istálló nyáron üresen áll, tudok több oly uradalmakat, s nem használják fel a kedvező alkalmat, no de hát *«rédérünk mi arra még!»*

A francia s német leleményesség lám kihasználja gazdaságának minden ágát, spekulál, számít s bizonyára jobb üzletember, mint az nálunk gazdaságban találkozik!

Jó eredményt érhetünk el, ha pl. számozca (eper)-hajtatóházat használunk champignon-termelésre.

A champignonház 3–4 m. szélességgel bírjon; közepén 1 m. széles uttal, melyet jobbról-balról a tenyészagy határol. Az ágyak szélessége 125 cm. Állványokat is használhatunk s ekkor jobban kihasználhatjuk a területet.

Téli szállításra, ha folyton akarunk champignon termelni, akkor az ágyakat 3–4 heti időközben újra kell készítenünk s a terület beosztása a különféle hajtások szerint célszerűben vibető keresztül, ha több helyiség van.

Mint minden kultúránévnyek, úgy a champignonnak is megvannak ellenségei, az atkák, legyek, nyúvek, csigák pusztítják.

A nyúveket távol tarthatjuk, ha a kiszedett gombák helyét újra betömjük. Ejjeli lámpák felállítás, mely pergamentpapírral bevonatnak s bekenetnek légyragasztással vagy légyenyvel, igen alkalmasak a különféle röpök, kárteknő rovarok pusztítására.

Nyári tenyészéssel kevésbé jó eredményt fogunk elérni, de mindazáltal itt is eléggé jó s szép árut termelhetünk. Üres pincze, felszer sokszor áll rendelkezésre s csak célszerűen kellene hihasználni.

A házi pincze valamely sarkában ládikákban is termelhetünk champignon s a házaszony ilyenkor vendégeinek cürüsmöként télen-nyáron bemutathatja *«culinaris titkainak»* tudományát!

Ajánlom, fentiek alapján, a champignon széleskörű termelését!

Ruprecht,
okl. gazdasz.

KÖNYVISMERTETÉS.

A házinyul-tenyésztés alapvonalai. Irta Monostori Károly (szerző kétezzer ötszázadik szakmunkája.)

E könyv kiadásával szerző jubilaris kiadást ünnepel. Hozzácsoktunk már ahhoz, hogy a mint egy újabb tenyészési ág felszínre kerül, akkor Monostori professzor meg is írja a hozzáillő, hol nagyobb, hol kisebb szerencsével a hozzávaló tenyészési könyvet. A mű beosztása és csoportosítása iránt semmi kifogásunk sincsen, de az, hogy Monostori a parlagi (gyevezet) magyar) csenevész nyulat keresztesekre is ajánlja, és annak egy fejét szentel, az ellen már kifogásunk vannak. Az összes házinyul-tenyésztők tisztában vannak azzal, hogy a házinyul-fajtákat csakis tisztavérben tenyesszük. Szerző művének legvégeén írott számadási adataiban sem tesz említést a keresztesekről. Akkor miért ajánlja? A keresztesek legfeljebb csak nyulidajkák szaporítására valók. De az sem helyes! Elég jök arra a tisztavérűek selett növényei. Csodálkozunk azon is, hogy szerző a vitás nyulat egyáltalában leírása érdemesnek tartja, hiszen van, ha kell ennél a leírása érdemesebb házinyulajta is. Mi a keresztesnek az ugynevezett «köztenyészési» irányzatnak ellenségei és annyira előrelátók vagyunk, hogy ez a házinyul-tenyésztésre nézve nagy veszedelmet jelent. Mára nem utalunk, csak azon meghibázatlanságra, mely előll, ha keresztezés és tisztavérű tenyészést párhuzamosan üző és ügyes tenyésztőtől kell a tenyészanyagot megvásárolnunk. Es hátránya ezen irányzat propagálásának az is, hogy éppen a népet kell a tisztavérű tenyészésben kioktatnunk. Hiszen az intelligens osztály annak szükségességétől ugys áthatott. Szerző a népnek írta könyvét és éppen ezért kellett a mű e sarkalatos hibáit felemlítenünk. Az üzletvitel fejezetével szerző egyáltalában nincs tisztában, mert a ki 125 db növendék felnevelésére 750 koronát, vagyis 6 koronaszámú darabonként, ez nem lehet a házinyul tenyészés támogatója, és a ki azt hiszi, hogy másodrangu bakokért 20 koronát, ugyanolyan rangú anyákért 15 koronát lehet átlagban elérni, az a «terra incognita» terére lépett. Es csodálkozunk azon, hogy a különben éleslátású Monostori Károly egy másik mű szerzőjének számításaira támaszkodik, a mely

annak idejében szerzett angol importokból melyből hála az Egnek birmondó sem maradt. Minden sikerült, mert az import dűh megszűnt, és import-találom áll fenn.

*

Végül a budapesti tenyészállat kiállításba vezetett jó tündérem. A budapesti Tattersall helyett a londoni Agricultural-Hall vagy Crystal-Palace mintájára épült nagy helyiségben álltunk. A manege közepén elkülönített biralmi körökben egy bíró ítélkezett. Senki más mint ő és iródeákja, és az állatok elővezetői voltak jelen a körben. A publikum a bírálatot nézte, a jury nem titkosan ítélkezett, mint hajdanta. Az ítélet rögtön ki is hirdetett egy fekete táblán. Szarvasmarháink a berniek jegyében állottak. Köztenyészési anyag e kiállításon már nem volt. A köztenyészési mánia megszűnt. Csak pepiner-

anyag, de fajták és egyöntetű tájfajták szerint lettek az állatok elbírálva. Ugyanacs a sertések is már egyenként bíráltattak el, úgyisintén juhok és kecskék is. Szóval élvezet volt mindezt megtekintetni.

*

Az utolsó álmokép a díjkiosztás volt. A manege közepén állott a földmiveloügyi miniszter, a ki maga a nép szülőltje lévén annak minden ügyét-baját ismerte. Tanácsosai és a bírák által volt körülveve, és maga osztotta ki a tisztelet-, pénz- és érem-díjakat. Minden egyes kiállított megszólított, meg a legszegényebbet is kitartásra buzdította. Körülneztünk a régi emberek mindjéltünk, csupa ifjú tetterős miniszterünk kebelbeli látunk, a kik már nem szép szavak és ígéretek közepette szívták az üditő vergonia szalmáját, hanem a komoly munká emberei valának,

a kilre egy-egy ígérlet 24 órán túl is kötelező volt.

*

Felédretem. Vége az álmoképnek! Körülneztem! Az ágyamon fekvő estilapokat elővettem, valjon nem-e valót ámuldattam-e és nem haladtunk-e vagy husz évvel előre, de mindhiába, 1907 október 10-ét, a «vörös esütőtök» dátumát olvasám.

Miert jó Istenem nem változtatod valóra ez álmoképet. Kérlek Mindenható Atyám enged meg megélnem még ezt az időt midőn ezen jövőbéli álmokép nemcsak phantomeként üldöz, hanem kitörülhetlenül megvalósul és oly tenyészővé válik, mely szeretett hazánk állattenyészésének fejlődésében és történelében egyedül áll.

Buzzi Géza Félix.

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESÉN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

számítások minden a házinyulenyestéshez értő mosolyra kényszerítettek. És mily boldogság honolna, ha a közvetítő kereskedlem 1 koronával honorálná a házinyul kilójának husát. Ezt számítás alapjául venni nem szabad, legfeljebb egy fél koronával lehet felvenni, mert hiszen 60 fillérnél többet a termelő nem igen fog kapni a hus kilójáért, a gereznéért vajmi keveset, de a fogyasztó majd megfizeti 1 korona vagy 1 korona 20 fillérért a nyulust, és uszoraáron a gereznékat, plane ha a szórmenyul-gereznék dívatba jönnek.

A mi a mű egyébbe praktikus részét illeti, az elismerésünket, nevezetesen az »Értékesítési« fejezet és »Törzskönyvelési« fejezet előtt könylványitjuk, mely utóbbit mi ugyan másképpen képzeljük el. De már annak fel-embítését is haladást jelent.

Nem házagptóló e mű, de bizvást csatlakozhat a már megjelent ily irányú művek mellé. Ugy hisszük, hogy főleg az iskolákban, de a közönség körében is elég szép elterjedésnek fog örvendeni. Ára 2 korona 40 fillér, megrendelhető Vitéz A. gazdasági könyvkereskedésében Kassán.

B. G. F.

A házinyulenyestés című művét Andrássovich Géza jóvő hó elsejével, harmadik kiadásban, új feldolgozásban jelenteti meg. E mű popularitását eléggé jellemzi a harmadik kiadás, mely 5000 példányban jelenik meg.

A Haarleml Tulipán. Irta: Vaszary Mihály tizenkét ábrával. (Kiadja Mauthner Ödön és. és kir. udvari magkereskedése Budapestén.) Minden virágkedvelő örömmel fogja ezen csinos kis könyvet fogadni, mely nemcsak a tulipán kultúrájának okosru ismeretése által pótoló házagpt, hanem egyéb tartalommal fogva is méltó felűntést kelt a hazai irodalomban.

A »Haarleml Tulipán« című műveske érdekes és gazdag tartalmáról fogalmat alkothatunk magunknak, ha sorra vesszük az egyes fejezeteknek tartalmát jelző felirásokat. E felirások sorozata a következő:

1. Bevezetés. 2. A tulipán története. 3. A tulipán egykori világtörténelmi szereplésének ismertetése. 4. A tulipán ismertetése és osztályozása (8 szép ábrával magyarázva). 5. A tulipán tenyésztése régenté és most. 6. A régi tulipántenyésztés eljárása. a) A haarleml tulipán jelenlegi tenyésztése. 7. magvetés után való szaporítás (egy ábrával), b) a tulipánnak a hazánkat utjan való szaporítása. 8. A tulipán hajtásáról. 9. Új irány a tulipánoknak szabadban való felhasználása körül (3 igen szép társzlet-ábrával). 10. A jelenleg leginkább tenyésztett és tenyésztésre ajánlható tulipánfajták sorozata, a) korai egyszerű tulipánok, b) korai teljes tulipánok, c) késői teljes tulipánok, d) sárkány- vagy papagály-tulipánok, e) csikos és karélyos levélű 1. egyszerű, II. teljes tulipánok, f) Darwin-tulipánok g) Régi hollandi tulipánfajok 11. Jegyzetek a könyvben előforduló hivatkozásokhoz. 12. Zárzó.

A »Haarleml Tulipán«-műveskének ára mindennek dacára rendkívül csekély összegben állapított meg, azért hogy általánosan elterjedhessen hazánkban. A műveske ára 1 korona. Utalványon beküldendő 1 korona 10 fillér ellenében pedig bérmentesen küldetik meg.

KÉRDÉSEK ÉS FEJELETEK.

Kérdés. Rozs buza után.

Hogy ne kellesse a drága rozsoit conventóra venni, kénytelen vagyok vetni, — de előkelőbb helyet mint, buza tarlóit nem juttathattam neki. Sokan azt kifogásolják és inkább az árpa után ajánlják a rozs vetését. Földem sik, trágyaerős fekete agyag. Lehet-e helyeselni ezen eljárástot?

S. J.

Kérdés. Burgonya etetése sertésekkel.

Majdnem minden gazdasági czikk drága, csak a burgonya olcsó. Eladni nem érdemes, onnélfogva a sertéscímekt akarom burgonyával tartani. A burgonya főzése azonban a drága fa és szén miatt most szinte nem olcsó dolog. Lehet-e nyersen, pazarlás nélkül etetni burgonyát sertésekkel. Korpával együtt óhajtom adni kozsáknak, hókóknak és süldőknek. Helyes ez?

P. S.

Kérdés. Sertés trágya szőre.

Kérem t. gazdátársaimat, sziveskedjenek arra választ adni, valjon szárított sertés trágyából, mellyel szőlőmet akarom javítani, hány mázsát lehet egy magyar holdra felhasználni és mely mód a legjobb alkalmazásához?

S. K.

Kérdés. Abrak borjaknak.

A zab megfizethetetlen lévén, borjuiamat másféle abrakkal kell tartanom. A korpa belérékét tekintve, egy fokot áll a zabbal. Kukoriczadara azonban állana bőven rendelkezésemre. Pótolható-e a zab vagy korpa borjúnál kukoriczadarával?

Gy. S.

Kérdés. A baromfi vejlésének gyorsítása.

Baromfiám az idén feltűnően lassan vedlenek, bár az időjárás azt kedvezően befolyásolja. Ugy vélem, hogy a takarmányozásban van a hiba. Mit tegyek, hogy a vedlés folyamata gyorsítsassék?

Ky. Gy.

Felelet. Maghere polvjája mint takarmány című kérdésre.

Az a kérdés, hogy a maghere polvjája etethető-e az ökrökkel? Tisztán nem, mert a herepolyva poros és nagyon köhög tőle a marha. Táperje azonban nagyobb levén a tavaszi polyvánál, én úgy szoktam föletetni, hogy keverve, buzapolyvával és takarmánnyal megfűllesztem, a mikor is nem porzik, nem köhögött. A herepolyva jó alkatrész az ökrök napi adagjában, — de egymaga nem elég, ezt tessék figyelembe venni.

P.

Felelet. A napraforgómag értékesítése című kérdésre.

Ajánlom kérdésvetőnek, hogy szerezze be Cserháti Sándor általános és különleges növénytermelés tanát, ezen kitűnő munkát, a mely a növénytermelés minden ágazatában bő tájékozást nyújt. A napraforgóról ezt írja a többi között: A napraforgó érett tányereit 20—30 cm. szárral levágják, szellős helyen fölalogatják s ha megszáradt, a magot a tányérről lemorzsolják. A magot megsztótkák hőmőzni, olyképen, hogy tágna állítottak malomkövek között a héját szétörtik és közölte a magot kirostálják.

Ez vonatkozik a kicséplésre.

Olajgyárak szivesen veszik meg a magot, ha van quantum. Kisebb mennyiségeket legjobban baromfival etetni! Mindoufelé szárnyas rendkívül módon szereti. A sertéseknek legjobban hámozva adni. Árát a piacon nem jegyzik.

P.

Felelet. Erdemes-e fejőgépet beszerezni az. kérdésre.

Sajnos még eddig nem. Egy angol gazda P. Mc. Connel az Agricultural Gazette-ben referál 18 havi tapasztalat után, mely ideig fejőgéppel fejtették 80—100 drb tehent, 18 hónap múlva föl kellett vele hagyni. A fejőgép belekerült neki 6000 koronába, tehát 60—70 koronába egy tehenre. Az évi üzemköltség 1200 koronára rugott. Az első két hónapban a fejés kitűnően ment, de az időtől fogva a tehozam rohamosan csökkent, és cseskis a gépjéjes elhagyása után 3 óra kezdett újra emelkedni. Míg kezzel fejt 2754 liter volt az átlag, — a géppel fejés alatt az évi és tehenként átlag 1516-ra esett vissza. A gép elvetése után következő évben az átlag újra 2484 literre emelkedett. Kézben maszprozva lesz a lögy, ezt a gép nem tudja megenni. Ez lehet a hiba. Aztán a javítás is nagyon gyakori volt. A gépjéjes tehát e miatt nem ajánlatos.

C.

Felelet. A padlógomba föllépeésért kit illet a jellelésés című kérdésre.

Hogy kit illet a föllélesség, azt a törvénykezési bíró nehezen fogja tudni eldönteni, mert előreláthatólag a fakeskedő oroszlánként fogja vedni magát és részint az építkezés körülményeiben fog lépten-nyomon előidézni okot keresni, részint az erdőbirtokosra, a kitől a fát vette, fogja a baj eredetét hártani. A padlógomba ellen csak övintézkedésekkel lehet védekezni. Ed. Henry, a francia érzésveti főiskola tanára kimerítő kísérleteket végzett 1901-ben, mint egy e célra kiküldött bizottság tagja. A baj ugyanis Európaszerte el van terjedve. Azt elhatározták a kísérletek, hogy az épületfa előzetes vizsgálata eredmény nem vezet. Ellenben az impregnálás megfelelő szerekket egy ki-viülről jövő, aqvas a fában rejtőző fertőző anyagot képes elől és így ártalmatlanná tenni. A 3 évig tartó kísérletek bebizonyították, hogy a Carbolinummal impregnált fak minden, akár a gombáktól, akár a faragó bogaraktól eredő károsításoknak teljesen ellenállanak. Ezért észlelőru a gazdasági eszközök és épületek azon farszejt, a melyek az idő viszonyosságainak kitéve vannak, carbolinummal több ízben bemazólni. Ez gyakorlatban van sok magyar gazdánál is, ez helyes gyakorlat. A padlógomba ellen is be fog válni.

C.

HIREK.

Időjárás- és természetudósítás a Szigetközről.

Valóban kritikus idő! Rendkívül abnormális az időjárás most is, ugy, mint volt az egész éven át. Most már mintegy két hete »dühöng a déli szél.« Rekkén meleg van, igazi kánikula. Volt egy hétével ezéltt ugyan parányi égiháboru, menyköhullás, minő júliusban szokott lenni! De eső nincs; a föld nem tud megnázi. Már nem is emlékszünk, hogy mikor azézt meg. A gazdasági állapot rendkívül válságos! Az őszi vetést sok talajon lehetetlen megajteni! A hol elvetettek is, az elvetett mag nem, vagy csak ritkán, foltosan kel. A vetés most igazán porban történik; a vetőgépet, boronát, embert, állatot, igazi porlevegő veszi körül munka közben. A kik zabot büköny után vetettek három szántással, azok vetése szépen ki kelt a megművelt, kellő vér-

Természetből arankentek

lóhere- és luczernamagért

100 kilónkint 10 koronával magasabb árt fizetek a legmagasabb napi árnál.

— Az átvétel és fizetés a termelő állomásán történik. —

Természetből arankentek a heremag, ha az illető területen aranka nem mutatkozott, vagy csak csekély mértékben és azonnal írtották. A t. gazdák, kik eladó lóheremaggal vagy luczernával rendelkeznek, sziveskedjenek a lentjegyzett czéghez mintát küldeni és a mennyiséget közölni.

MAUTHNER ÖDÖN

és. és kir. udvari magkereskedése BUDAPEST.

mességű földben. De más elővetemény különösen (mint e vidéken szokás) kukorica után a mag kelése vagy semmi, vagy hézagos. Ha hamarosan eső nem jön, félé, hogy az elvetelt mag a porban elpuvadoszik, elrihed. A kukorica, krumpli, répa, betakarítására persze az idő kedvező, úgy a trágyahordás és fuvarozás is. A répák a nagy szárazság miatt nem fejlődtek ki. Úgy a káposzta ültetvényei is silányak, sok helyütt nem lesz ebből semmi! Ez pedig (a káposzta) ezen a vidéken nagyon számít, mert sokan ebből szerzik be a téli ruházatot, no meg a sárgarépa, és petrezselyemből. Ez utóbbiak is senyvedtek, vékonyak maradtak. Mássalömben a jelenlegi gazdasági helyzet — az idej természetileg — elegendő, sőt igazán jó; mert a gabonamennyekben a termés igazi jó volt, annyira, hogy a *hiszsgádzák jó kedvűek, megelégedettek!* Ilyen bő termésük már régen nem volt; az árak meg magasak — az előbbi évekhöz képest duplákat! — A kukorica szintén bő termésű adott, úgy krumpli is sok termett. — A takarmány-félékből az eredmény pláne e vidéken oly nagy, hogy messzamba megy! Ennek oka az, hogy a belvelek által elárasztott s később megszáradt területek muharral lettek többnyire beterve: ezek pedig igen sikertültek. De a luczernásokon is még a nyegdik kaszálás is jó rendeket adott, s jól fel voltak száríthatók. — Szóval a jelen jó, de a jövő kétségess! ...

Püski (Moson m.) 1907. okt. 16. J. J.

A mezőrendíri törvény revíziója. Földmivvelési miniszter a mezőgazdaságról és mezőrendésről alkotott 1894. évi XII. törvény-cikk revízióját tervezi. Ezért felhívta a gazdátársadalmi szervezeteket, hogy a törvény módosítására vonatkozó nézeteiket közöljék vele. Az országos Magyar Gazdasági Egyesület és a gazdasági egyesületek nagy része már közölte a miniszterrel a törvény revíziójára vonatkozó óhajait azzal, hogy a törvény módosítását csak a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton való rendezése után kívánja. Az OMGE. által foglalatástól függetlenül legközelebb a Magyar Szőlőszőlő Országos Egyesülete foglalkozik a mezőrendíri törvénnyel, följ annak a hegyközségekre vonatkozó VII. fejezetével. Az egyesület kérdőíveket küldött szét valamennyi tagjának, melyek nagy része már visszaérkezett, s legtöbbje kimerítő javaslatokat tesz a törvény módosítására nézve. Az egyesület a bérkező javaslatokat még az ősz folyamán külön gyűlésen tárgyalja, s a gyűlés határozata alapján tesz az egyesület előterjesztését a miniszternek.

A tontalmegyi gazdasági egyesület igazgatóválasztmányá. mint Nagybecskerekéről írják, Papp Géza dr. egyesületi elnök elnöklésével október 14-én ülést tartott, a melyben a következő fontos kérdésekben hozott határozatot: 1. A mezőgazdasági érdekképviselet

törvényhozási szabályozását a közvetlenül választáson alapuló kerületi kamarai rendszerrel tartja a legelészterben megvalósíthatónak, úgy azonban, hogy az egyes kamarák területi telnyagok ne legyenek még kezdetben sem, mert ez sikeres működésüket éppen a megkezdés időpontjában károsan befolyásolná. Mindjárt a megkezdés időpontjában legalább huszonegy kamara volna föllítandó és pedig úgy, hogy mind azok a vármegyék, melyek területük nagyságánál, geográfiai alakulatuknál és mezőgazdasági viszonyaiknál fogva más vármegyékkel össze nem oszthatók, önálló kamarát kapjanak. 2. Határozatilag kimondotta az igazgatóválasztmány, hogy felterjesztést intéz a földmivvelési miniszterhez, hogy a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződésben a szerb előállt behozatala ne engedtesse meg. Továbbá, hogy a szerb marbának Bosznian való becsesmpézése az éber ölködes és teljes szigorúság gyakorlása mellett lehetetlen tettelessék 3. Elhatározta továbbá az igazgatóválasztmány, hogy az OMGE által javasolt formában munkasügyi bizottságot nem alakít, mint hogy a munkasügyi ellátása czéljából már a múlt évben megalakította az egyesület járási szervezkedéssel a vármegyeyi gazdák szövetségét. E szövetség azonban tagként be fog lépni az OMGE munkasügyi bizottságába. 4. Állást foglalt továbbá a választmány a délmagyarországi mezőgazdák szövetségének hathatós támogatása mellett és ezebből Babics József, Gyertyánfy László, Poroszkai Béla és Márton Andor tagokból álló bizottságot küldött ki. 5. Az egyesület által évenként rendezni szokott megyeyi tervnyezsarbonfi-vásár idejéül november 5-ét jelölte meg.

A szárazság. Az idej abnormális időjárás okozta bajokat egy újabb baj szaporítja. Az ország mezőgazdasági állapotáról mindenünnen kedvezőtlen hírek érkeznek, a gazdák szárazságról panaszokdnak, a mely a mezei munkálatokat hátráltatja és a gazdák takarmánykészletét tizedeli. Sok helyütt ugyszólván még hozzá sem foghatnak a vetéshez, mert a föld száraz, kemény, a magot nehezen fogadják magába. Ott, a hol pedig már vetettek, a vetés nem kelt ki, a kevésből pedig a rovar és a mezei eger, a melynek a száraz, meleg idő kedvez, a javát elpusztította. Napról-napra fogy a remény, hogy még ha beáll az őszi eső, lesz-e lehetséges idejekorán a sürgős mezei munkát annak rendje szerint elintézni. Odaát Ausztriában is sűrűn hangzik fel a panasz, hogy fogytán van a takarmány. A gabona ára, nemkülönben a takarmányé nálunk a vidéken rohamosan emelkedik, a börtén is naponta áremelkedés van, mert a gabonakereskedők igen kedvezőtlen híreket kaptak ügyfeleiktől.

Takarmánykivétel tilalom. Az OMGE. beadványban arra kérte a földmivvelési minisztert, hogy intézkedjék, hogy a monarchia területéről iltásk meg a takarmány kivételét. A földmivvelési magyar kir. miniszter a kérvény következtében azonnal elrendelte, hogy szerezék be a szükséges adatokat az egész országban levő mindennemű takarmány-félelről. A jelentések sűrűn érkeznek és a földmivvelési miniszterterumban már hozzá is fogtak az érkezett adatok feldolgozásához és a miniszterlőt kért jelentés valószínűleg rövid időn belül elkészül. Ha az ország minden részéből érkező adatokból ki fog tűnni, hogy szükséges a takarmánykivétel tilalom életbeillesztése, akkor a földmivvelési miniszter tanácskoznai fog a magyar pénzügyminiszterrel. Ha ezekkel létrejöjj a megegyezés, akkor megkezdik a tárgyalást az osztrák kormányval.

Az élelmiszerek drágasága. A Magyar Élelmiszter Kiviteléi Cégék Országos Szövetsége f. hó 13-án délelőt ülést tartott, a mely alkalommal az élelmiszter drágaságának kérdéséről tárgyalták. Többek hozzászólása után elhatározta az igazgatóság, hogy legközelebb választmányi ülést, s ezt követőleg ánkétot fog egybeihívni. Az alkalommal az élelmiszterdrágaság kérdéséről s annak megszüntetésére irányuló intézkedések megtételéről fognak tanácskozni. Az igazgatóság az ánkét elé terjeszt

tendő kérdések megállapítására bizottságot küldött ki.

Kitüntetett magyar gyümölcs-kia litók. A hannheimi nemzetközi gyümölcs-kiaállításban a harminczhárom magyar kiállító közül, a zsuri szigorú eljárása folytán, csakis tizenkilenc kiállítót tüntettek ki: Diszoklevelet kapott a magyar királyi földmivvelési miniszterium a gyümölcstermelés emelése- és fejlesztéséért. A budapesti kertészeti tanintézet gyümölcstermelés kiállításért. Aranyérmét kapott a kolozsvári gazdasági akadémia. Ezüstérmét: Domahidy Győző, Kende Zsigmond, a kecskeméti gazdasági egyesület, a nagybányai gazdasági egyesület, a tarczai vizezellérlés, az algógyi és somogyiszentvinczei földmivvelési iskola. Bronzérmét: a tordai és nagybecsköki kertművelési-iskola, a ménesi vizezellérlés, a szilágymegyei gazdasági egyesület, a zilahi állami faiskola, Eperjessy Albert és Koronghy Gyula. Pénzdíjat nyert: Bednarik Károly és a jánosalmi szövetkezet. Részletekkel felvilágosztással szolgál Rudnai Molnár István miniszteri tanácsos és gyümölcstermelési miniszteri biztos, a ki Mannheimból hazazérkezett és osztályi vezetést átvette.

Gyümölcsösök adókezdménye. Az Országos Kertészeti Egyesület megkérte a földmivvelési minisztert, hogy hasson oda miszerint az oszkerien telepitett gyümölcsösöknek adóengedélyes vagy adómentesség engedélyeztessék. Az egyesület felterjesztésére most választott a pénzügyminiszter s felkérte a földmivvelési minisztert, hogy az egyesület arról értesítse, hogy az oszkerien telepitett gyümölcsösöknek kért ideiglenes adómentességet kitárlása nem helyezheti. Nem járulhat hozzá a pénzügyminiszter az egyesület azon kérélméhez sem, hogy az 1881. évi XLII. t.-oz. analogiájára a kérdéses gyümölcsösök külön adóvisszatérítésben részesüljenek. Az adóvisszatérítés ugyanis az árterben fekvő birtok után adják, ha a kérdéses gyümölcsösök árterben területek van, az adóvisszatérítés ezeket is érinti. Nincs szükség végül arra sem, hogy az említett gyümölcsösök elemi kár címén kivételre adóengedélyben részesüljenek, mert ha az ilyen gyümölcsösökben a kár megállapítható, a kár nagyságához képest, sőt teljes kár esetén az egész földadó már is leírható. Megjegyzi azonban a pénzügyminiszter, hogy az a kedvezmény, mely a gyümölcsösöknek a földadót nem adható meg, az adóreform sarokkövét képező júvedelemadóban fog érvényesülni.

Ausztria és Magyarország czukoripara. Magyarország az új czukor-kampány megnyitása óta 12 gyár dolgozott fel répát, Ausztriában 27. A gyárak nettó-termelése 148.000 métermássa volt, 73.000 métermássával több mint a múlt évben, a mi annak tulajdonítható, hogy az idén sokkal korábban kezdték a répa feldolgozásához, mint a múlt évben. A kivitel a múlt évhez viszonyítva nem igen változott, mert az idén 273.000 métermássát exportáltak, a múlt évben 269.000 métermássát.

A czukorgyári munkások bérmozgalma. Néhány hét előtt szó esett, hogy több osztrák czukorgyár beszüntette az üzemét. Csak most derült ki az üzembeszüntetés oka, a mely a munkások bérmozgalmának következtében volt. Ugyanis a czukorgyári munkások már az ősz kampány kezdetén tetemes béremelésel álltak elő. Sok helyen teljesítették a munkások követelését, ennek dacára sem szűnt meg a mozgalom s újabb béremelés követeltek. Ilyen körülmények között több czukorgyár ezelszerűbbnek találta beszüntetni az üzemét.

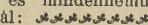
A dohánybehozatal és kivitel. A pénzügyminiszterterumban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy jövőben a külföldi nyers dohány és a külföldi dohánygyártmányok behozatalát,

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapjú-aukeziókra,

melyek idej második sorozata f. é. október hó 10-én veszi kezdetét. — Az aukcióra felkültött és „Gyapjúárverési vállalat Budapest, Dunaparti terepályaudvar” címzett gyapjúkivétel-mények a M. Á. V. összes vonalán tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjúárverési vállalat
Heller M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A Bőr- és lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használatik vesesebajknál, a húggyógyban különfajta és köszvényél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélelészti szervek hurjáljánál.

Kapható árány-vizekben és a Heller-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfkirályi R.

valamint a hazai nyers dohány kivételét, vagyis a dohánynyal és dohányárakkal való import és export kereskedést állami monopólium tárgyává teszi.

A petróleum-monopólium. A kiegyezési törvényjavaslatok értelmében a két állam kormányának joga lesz petróleum-monopóliumot létesíteni. Szakorkeiben ezt a kérdést úgy kommentálják, hogy megveszi az állam a gyártótelepeket és a gyártmányokat állami számlára eladja. Ez az eljárás azonban meglehetősen sok nehézséggel fog járni, mert a melléktermények értékesítése sok akadályba ütközik. Vagy pedig a gyárak az államnak szállítanak a kőolajat. Ily módon a kőolaj állami kontingentálás alá esnek. A kőolaj-monopólium létrehozásánál a két kormány teljesen szabad kezdet tartott fenn magának, a miből az következik, hogy ha egyik kormány létrehozza a petróleum-monopóliumot, abból még nem következik, hogy a másik állam is elrendeli a monopóliumot. A kőolaj-egyeduralás bizonyos tekintetben véget vetne az árak folytonos hullámzásának, az államra nevére pedig a kőolajadónál magasabb bevételeket biztosítaná.

A Szernye-mocsár égetése. A Bereg vármegyében eltérő és két évvel ezelőtt, milliókra rúgó költséggel lecsapott Szernye-mocsár tüzét fogott és mintegy másfél kilométer hosszúságban, Nagy-Bereg közeg közöttelen közlében ég. A tűz oka ismeretlen, de valószínű, hogy a tőzöges mocsársélen önmagától gyulladt ki, mint néhány évvel ezelőtt az csesdi-láp. A tűz eloltására eddig még nem tett kísérletet, mert esőt remélnek, a mely a tüzet eloltaná. Ha azonban az eső gyorsan el nem következne, akkor a vármegye alispánja a katonaság igénybevételével az erdekeltek közlegét népet rendel ki abból a terület körülárkálást. Az árkokban azután a Latorca vizét fogják bevezetni és ezzel megakadályozzák a tűz továbbterjedését. Az égő terület közlében lévő tanyákról a csendőrség a földművelő népet már kilakoltatta. A Szernye-mocsár mintegy húsz évvel ezelőtt még tizenöt ezer holdra terjedt, de most teljesen lo van csapolya, úgy, hogy vizet a Latorczába vezették. Az ármentesített terület tavaly árverésen adták el és holdanként 480—570

forintot fizettek érte. A televény talaj, bár ez rossz esztendő volt, igen jó termést adott, a melyet szerencsére még idején betakarítottak, úgy, hogy a mostani tüzveszedlem egyelőre nem okozott nagyobb anyagi kárt.

Nyílttér.

MÉZEL EGÉREN. A FUCHSOL-LABDACSONK fel telenül hatásokkal, mérgezettenek olosabbak mint bármely méreganyag. 100 K (10,000 labdac) 3 K 11 kg 25 K, 50 kg 100 K. A jánál át a cs kir. Földművelésügyi Minisztérium, Országos Földmívelési tanács és a hatóságok. FUCHSOL vegy. lab. Wien, VII., Mariahilferstrasse 38

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A 'Gazdasági Lapok' heti jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Részaru-tözsde 1907. október hó 17-én.

Table with columns for various commodities like wheat, rye, barley, and oil, showing prices in different currencies and locations.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Avörös lőheremulti heti áremelkedését követő élénk forgalom és lelőlyt helytől meg teljesen fokozódott. Amerika fenlartja a lőherést követelt magas árakat, úgy, hogy az onnan Európába leendő szállítás teljesen ki van zárva. Sőt ellenkezőleg, Amerika nagyon érdeklődik európai árú iránt és az utóbbi héten meglehetősen vásárlt is. Az irányzat igen szilárd, arankamentes áruért, mely violazsú és nagyszemű egész 160 koronáj is fizettek mértőrmásánként. Luczerna. A jó luczerna-teremse való kilátások egész Európában arra a pompás időjárásra voltak alapítva, mely a mag érése oly fontos legutóbbi hetekben urakodott. Franciaországban azonban mintegy 3 hete eső járárt, melyek ott a termésre oly károsan hatottak, hogy világszemű, arankamentes mag ára ismét emelkedett. Az angol perje magvak ára tovább emelkedést mutat, a termés sokkal kisebb mint a múlt évben és ennek folytán indokolta van az árak további emelkedése is. Bükkynek némi keresete mutatkozik, az idő szerint azonban hiányzik még a kellő kínálatt.

Table listing prices for various types of grain and seeds, such as Lőheremag, Luczerna, and Bükky.

Szesz.

A szeszüzletben a kereslet e héten is élénk volt és szilárd irányzat mellett az árak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárlatnak. Elkelt árnimított szesz nagyban adózva 162—163 K, adózatlanul 63—64 K nagyban. Denaturált szesz változatlan szilárd és hordóval együtt 51—52 K kelt nagyban költsé. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerszesz e üeten gyéren volt ajánlja és azonnali szállításra 58 K, későbbre 57 K-ig kelt el.

Bpesti a kontingens nyerszesz ára 59—60 K.

Table showing prices for different types of grain and oil, including Bpesti, Finomított, and Denaturált szesz.

Kimutatás

a hazai nyitvóns árúárakát és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és élelmiszer forgalmáról és kőolajról. 1907. október 5-től október 12-ig.

Table with columns for 'Baza', 'Rozsa', 'Árpa', 'Zab', 'Füzengő' and rows for different types of grain and oil.

Table with columns for various commodities like 'Boros', 'Bökkenés', 'Budapest', 'Kukoricaszár', etc., showing prices and quantities.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ördödy Lajos.

'AGRARIA' advertisement for a machinery and agricultural equipment company, listing various types of machinery and their prices.

'AGRARIA' advertisement for a grain and oil company, listing various types of grain and oil and their prices.

Borsajtolók, szőlőzúzókat és gyümölcsdarálókat, utóbbiak árak és kedvező fizetési feltételek mellett a legnagyobb választékban kaphatók.

Umrath és Társa

mezőgazd. gépgyárosoknál
Budapest, V., Váci-körút 60.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Borsajtóinkat

a szakemberek által legjobbnak elismert eredeti francia Mabilie rendszerben gyártjuk, melynek előnye, hogy a sajtolásnál a legesélyesebb orókifejésre van szükség és amellett kettős működésük folytán (az emeltyű-rudnak ugy előrenyomása, mint visszahúzásánál működnek) löbber és jobban sajtólnak, mint bármely más szerkezeti borrtések.

Szőlőzúzókat bogozó készülékekkel v. anélkül szállítunk.
A megrendeléseket kérjük idejekorán eszközölni.

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések és ipari célokra.
Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.
ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legujabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejjgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécs II., Handelsquai 130.
 Mintatelep: Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.

Katalógusok és árjegyzékek díjtalanul és pormentesen küldetnek.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre SACK RUDOLF elismert kitűnő gyártmányait, aczélekeit, vasboronait, könnyű és szilárd sorvetőgépeit, szecs kavagó- és repavagó-gépeit, kezi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA” műtrágyaszóró-gépeit, takarmánypároló-készülékeit

a jelenkor legjobb szerkezetű és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.
 Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

HONI IPARI

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

tolókerekes sorvetőgép, munkaközben beállítható, szel és földi vető-szerkezettel, szabadalmazott magmegboronálóval.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR

BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdőirtási országos mezőgazdasági kiállításán I. díjazt, aranyéremmel kitüntetve. A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon elismerő oklevél nyújtásokért!

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a **káli**, amelynek hiánya teljes termésék elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a **kapásnövényeknek, heretefléknek és réteknek**, ugy az **árpának és szőlőnek**. Különösen szegények káliban a **homok- és lösztejalajok** és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszfor-sav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését.

A mi viszonyaink között leginkább a **40%-os kálisó** bir jelentőséggel, miután abban a tiszta káliu vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legelősebben vásárolhatjuk.

A káli trágyák alkalmazásáról a **Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája** Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó SZAKMUNÁKAT díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Etschthali

tehén mintegy 15 drb, 25-30 drb
 8 hónapostól 24, évig részben előhasznált üsző eladó, bérlet megszüntése miatt, Maar Zoltán földbírtokosnál Alattyan.

Csepelkés
 minőségű nyomatványhoz, 210, 250, 300, 350, 400, 450, 500, 550, 600, 650, 700, 750, 800, 850, 900, 950, 1000, 1050, 1100, 1150, 1200, 1250, 1300, 1350, 1400, 1450, 1500, 1550, 1600, 1650, 1700, 1750, 1800, 1850, 1900, 1950, 2000, 2050, 2100, 2150, 2200, 2250, 2300, 2350, 2400, 2450, 2500, 2550, 2600, 2650, 2700, 2750, 2800, 2850, 2900, 2950, 3000, 3050, 3100, 3150, 3200, 3250, 3300, 3350, 3400, 3450, 3500, 3550, 3600, 3650, 3700, 3750, 3800, 3850, 3900, 3950, 4000, 4050, 4100, 4150, 4200, 4250, 4300, 4350, 4400, 4450, 4500, 4550, 4600, 4650, 4700, 4750, 4800, 4850, 4900, 4950, 5000, 5050, 5100, 5150, 5200, 5250, 5300, 5350, 5400, 5450, 5500, 5550, 5600, 5650, 5700, 5750, 5800, 5850, 5900, 5950, 6000, 6050, 6100, 6150, 6200, 6250, 6300, 6350, 6400, 6450, 6500, 6550, 6600, 6650, 6700, 6750, 6800, 6850, 6900, 6950, 7000, 7050, 7100, 7150, 7200, 7250, 7300, 7350, 7400, 7450, 7500, 7550, 7600, 7650, 7700, 7750, 7800, 7850, 7900, 7950, 8000, 8050, 8100, 8150, 8200, 8250, 8300, 8350, 8400, 8450, 8500, 8550, 8600, 8650, 8700, 8750, 8800, 8850, 8900, 8950, 9000, 9050, 9100, 9150, 9200, 9250, 9300, 9350, 9400, 9450, 9500, 9550, 9600, 9650, 9700, 9750, 9800, 9850, 9900, 9950, 10000.

◆ Elsőrendű hazai szőke göndör mangalica ◆
tenyészkának ◆
 kaphatók Lovassy Ferencz sokszorososan első díjjal kitűnő ettett ujbatori tenyészetéből kiváló példányokban 1²/₃ éves korban és átvesztelen.
 Tudakozódní lehet: tulajdonosnál vagy Szlávik Ede kaszárnánál, Ujbátor, u. p. Feketebátor. ◆◆◆◆◆

Takarmányozásra

kitűnő minőségű árpa- és zabszalma
 1000 métermáza körüli mennyiségben eladó, vasúthoz közel.
 Megkeresések és közimán: **Hadvíger Albert, Fintaháza,** u. p. **Nagy-Töröcs** (Erdély) intézőndök.

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtattak, tehát a pénzügyőrrel ellenőrzés, adómentes benzín kérvényezése stb. nem szükséges.

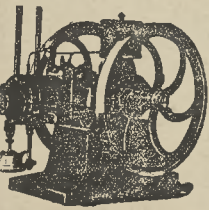
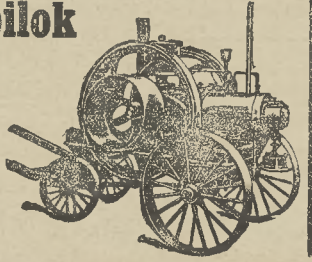
Üzemköltségek:

a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként 2¹/₄-1¹/₂ fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járások, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tüzezesély és robbanás kizárva.

»»»»» Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Wohanka és Társa

Budapest, VI., Váci-körút 76.
 Hazai gyártmány.

Eladó

100 darab vészen átmént fehérszörű mangalicza malacz (februári fiadztatás, Wertheimstein-féle) Rázsó Zoltán, u. p. Kenderes, pta Kakat.

Bika-eladás.

Méltóságos gróf Wenckheim Géza ut gerlai uradalmában, a háza kiállításokon **móltihal-pinzgauti** első díjakkal kitüntetett tehénésztetőben 5 drb 1 1/2-2 1/2 éves tenyészbika eladó. Megkeresések a „Gerlai Uradalom, Gerla, u. p. Békéscsaba címre kórelétek.

UJDONSÁG!

Készít: „VIKTORIA” installó- és raktár-analízálókat és mindenféle lakatos-munkákat.

Installó- és raktár-analízálókat vasránsábon.

sodrony-üveggel.

Előnye: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

FARKAS ÉS TÁRSA lakatos-gyárában BUDAPEST, VI., Lehel-u. 10a. sz.

Megrendelhető továbbá a Magyar Mérnökök Szövetkezeténél is, Epest, Alkotmány-u. 31.

UJDONSÁG!

Polgár Sándor
m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és közleszerész
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, névelési és betegségekkel szemközök: Gumitárak, Suspensionium, Irrigator fecske-ök stb. Legújabb találmányai és és kir. szabadalmait: Fogász-féle szerzőkés, hús- és koldok-körül — Valódi francia különlegesek (ovazerek). Hészletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve (Pénz címre ügyelni tessék).
Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Kocsigyártás.
Budapesti kovács- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló
Köcsi frucsarnok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-út 72. szám.
Magyarország legnagyobb koci-raktára.

Czirok-
préselő-gép (Shuttleworth-féle) legjobb karban, féláron eladó. Továbbá 2 darab egész új waggon-takaró ponyva.
Török Jakab
Arad.

Yorkshirei tenyészállatok
eredeti fajliszta, tenyészletről, Angliából importált, legnagyobb fehér faj, 8-8 hetes malacok 21-24 korona, idősebb malacok és tenyészállatok élősllyra 2-4 korona kler.-ként. Megrendelések **Frey Károly** hercegi uradalmi intézőhöz **Pusztavacs,** Pestmegye.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt
ZSÁK kanzal-
repce-
belhorádási-
rom-
waggon-
PONYVA

ANDRÁSSOVICH GÉZA
Házigullatnyesztés és értékesítés könyvének 3-ik kiadása 1. évi november hó 15-én megjelenik. **HIRDETÉSEK FELVÉTELENEK.**

Az új kiadás az elmúlt harmincegy év alatt itthon és külföldön, különösen az értékesítés terén változott viszonyoknak megfelelőleg állíva, jelentősen bővítve, egészen új és eredeti felvételek után készült képekkel és 3 színes mímekkellett ellátva, mégis az eredeti 2 koronás áron 500 példányban jelenik meg. A hirdetések felvételével a szerző a tenyészanyagot a főnevelési kötelek beszerzésére, óhajja közvetlen igényét, másrészt pedig így törvényi felhatalmazással felvehető, az új kiadásból részesülhet. E végül a hirdetések díja alj haladja fölül a közlés költségeit. Egész kötet 33 K. 10 1/2 K. azaz 33-34 K. Apró-hirdetési rovatban egy-egy szö 10 Hlter. A hirdetések csak 100 véteget fogadhatnak el és a múltban szerzett tapasztalatok folytán lehetőleg előre küldendőnek be a szerzőhöz: II. ker. Ródt-lm. Negyed utalják: Jampárdány.

Állandóan dús választék **elsőrendű magyarfajta Erdélyi jármosökrök,** valamint 1 és 2 éves **Erdélyi tinókból**

a széplaki bér gazdaságban, Szamosújvár vasutállomásától 20 percre távolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad:
Alexa Miklós, Szamosújvárt. (Szolnok-Doboka megye.)

Az ollári juhászat eladó.
Szily Dezső Ollár, Zalemegye.

Lovak kelessége
(Choukiss költés és másb. képrés) **biztos eredménnyel győgyítható.** Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld **Ripp Arvin, Drézda-A.786.**

Veszünk
szénát, szalmát, mindennemű szálas takarmányt, burgonyát, káposztát, waggon tételeketban. A Közgazdasági Hitel- és Ártforgalmi Részvénytársaság Budapest, József-körút 5.

Egy teljesen új
10 számú, k. b. 35 tényleges lóerőt kifejtő, vontatásra, cséplésre és egyéb célokra is egyaránt alkalmas eredeti angol Robey széleskerékű **magánjáró gőzmozgony** eladó és megtekinthető **Szücs Ödönnél** BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 66.

Nélküldzhetetlen mezőgazdáknak, gyümölcs- és szőlőtermelőknek!
„KING” ömlesztésűvel többet teljesít, mint 20 ember esetével. Ez a csatlakozó 20 négyzetméterrel fel kifogástalanul használható. Minden rész és hozagot kitűnő „KING” előnyesen alkalmazható. Kert ültetésre, gyümölcsösök és szőlők permakörre, rovarok pusztítására és betegségek fertőzésére, valamint földművelésben, tejgazdaságokban, kőházakban, nedves lakások és szőlőkertek és botanika ültetésére.
Körlék 410. számú kimerítő prospektus megismerésére **WAIDLEMIL** Budapest, VII., Népszínház-utca 23. Kitértő művelésügyi igazoló elismert nyilatkozatok rendelkezésre állanak.

100 pár díszlőszerszám.
Mell- és kumnet, ezüst- és aranydíszlőszerek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új esőköpenyek, halinaszalmák, zöld munkaszabonyok, mindenféle uniformusok, livrék, fűzők, női- és gyermek-nyergok, régi és új fogvevők, kardok és pusák, tűzőlő kasszák minden nagyságban, kézi vaskezetők, másoló prések, gyepelőszárak, Candeage-ök és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.
Wien, IX., Trödelhalle 105. — Telefon 30.745. — A küldemény utánvétel eszközöltek. Nem alkalmas tárgy kicseréltek.

Rum és legfinomabb likőr előállításához küld utasítást **ingyen** **WATERICH A.** BUDAPEST, VII., Dohány- utca 5. sz.

Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 magyar hold kitejedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cséplőházzal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-góréval, eladó. A birtok talaja a lehető legjobb minőségű föld, az egész **primissima klaszszu kerít talaj,** egy a legújutevőbb művelésre, mint tejgazdaság kiválóan alkalmas. A vételt megkönyvít a birtokú levő nagybirtokos, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön. Cím: 1085. szám alatt a kiadóhivatásban.

BÁRDOS ÉS BRACHFELD
műszaki és villamossági vállalat
BUDAPEST
VI., Gyár-utca 23. szám.
Villamossági osztály:
Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrészeltelepek és községek részére. **Ajánlat ingyen és bérmentve.**

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.
Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen,** (Osztrák Szilézia) vagy: **Az Osztrák Bénya- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez** Budapestben, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Szűrlőkötőző fonal, csomagoló vászon, kótelek, zsák-zsinegek, lóokróczok, HUNGARIA kettős kézi kerektelek fűvelgel. **NAGEL ADOLF** Budapest, Arany János-utca 10. Zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserétek. **Sürgőnyczim: NAGELA BUDAPEST.** Vidéki telefon: 35-92.

MEGHÍVÓ

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének

1907. évi október hó 30-án délelőtt 10 órakor Budapesten, az Alkotmány-utca 31. számú ház földszintjén tartandó

rendes évi közgyűlésére.

T Á R G Y S O R O Z A T :

1. Az igazgatóság jelentése az 1906. évi július 1-től 1907. évi június 30-ig terjedt üzletéről a zárómérleg bemutatásával.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a nyereség hováfordítása iránt, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.
4. Alapítvány-jegyzés az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”, a „Magyar Gazdaszövetség” és az „Egyetemi Ifjak Széchenyi-Szövetsége” részére.
5. Az igazgatóság tagjai ülésdíjának és a felügyelő-bizottság illetményének megállapítása.
6. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére öt tag kiküldése.
7. Egy alelnök és igazgatósági tagok választása.*)
8. A felügyelő-bizottság négy tagjának választása.*)

BUDAPESTEN, 1907. október 10.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden tag a közgyűlésen meg nem jelenése esetén képviselőtételét meghatalmazás útján a szövetkezet más tagjára ruházhatja, a meghatalmazás minden egyes meghatalmazó által külön kiállított igazolvány alapján történik, melynek alakját az igazgatóság esetről-esetre határozza meg.

Gazdasági foglalkozó tagok a közgyűlésen való képviselőtétellel iróbbi meghatalmazással jószágigazgatójukat, esetleg más gazdaszövetkezt is megbízhathat.

Jogi személyek és erkölcsi testületek törvényes képviselőik által gyakorolják közgyűlési jogukat. Minden választás egy szavazatra jogosít, de egy tag sem gyakorolhat saját üzletéről alapján 20 szavazattal, meghatalmazás alapján pedig — saját üzletéről hozzászámításával — 40 szavazattal többet.

*) A kilépő tagok újból megválaszthatók.

Mérleg-számla.

KÖVETEL.

TARTOZIK.	MÉRLEG-SZÁMLA				KÖVETEL.			
	Korona	fillér	Korona	fillér	Korona	fillér	Korona	fillér
VAGYON					TEHER			
1. Pénzkészlet					1. Szövetkezeti tőkék			
Pénztári számlán	14509	62			Alaptőke számlán	758800	—	
Utánvétel számlán	16161	81	30671	43	Tartalékalap számlán	240000	—	
2. Értékpapír készlet					Tagok vásárlási visszatérítési alap számlán	233783	99	1232383 99
Értékpapír számlán			24296	—	2. Hitelezők			
3. Váltó készlet					Személy számlákon	2584122	69	
Elfogadvány számlán			344581	37	Tisztviselőik és szolgák nyugdíjintézete számlán	259596	29	
4. Áru készlet					Adósok fedezeti váltó számláján	1228149	—	
Fogyasztási anyag számlán	190687	84			Jelzálog hitelező számlán	98806	38	4170674 36
Borgazdasági áru számlán	99384	56			3. Függő tételek			
Mezőgazdasági gép számlán	51072	50			Letéteményesek számláján	137649	74	
Magvak számláján	42895	07			Fel nem vett részjegyzéselvény számlákon	25331	12	162980 86
Gabona- és erőtakarmány számlán	27468	42			4. Egyenleg			
Tenyész- és hizóállat számlán	22849	17			Rendelkezésre álló nyereség			67341 65
Borértékesítő számlán	73535	15	507892	71				
5. Adósok								
Személy számlákon			4390542	41				
6. Ingóságok								
Felszerelési számlán			200	—				
7. Függő tételek								
Szövetkezeti tagok számláján	3600	—						
Letét számlán	137649	74	141249	74				
8. Ingatlan								
Alkotmány-u. 29. sz. szövetk. ingatlan számlán			193947	20				
			5833380	86				5833380 86

TARTOZIK.

Veszteség- és nyereség-számla.

KÖVETEL.

TARTOZIK.	VESZTESÉG				NYERESÉG			
	Korona	fillér	Korona	fillér	Korona	fillér	Korona	fillér
Személyzeti fizetések	171549	97			Nyereség áthozat 1905/1906. üzletéről	2692	47	
Vállalati adó	25950	65			Fogyasztási anyagszámlán	101527	81	
Általános üzleti költségek	58352	19			Borgazdasági áruszámlán	43857	57	
Posta-, távirat- és bélyegköltségek	15803	97			Gabona- és erőtakarmanyszámlán	61862	35	
„Mezőgazdák” értesítő költség	9329	18			Magvak számláján	51093	63	
Délmagyarországi képviselőiség költségei	10018	21			Mezőgazdasági gép számlán	41915	40	
Leírandó követelések	4026	23			Tenyész- és hizóállat számlán	23285	62	
Ingatlan-adó	2902	40			Borértékesítő számlán	4587	94	
Jelzálogkölcsön-kamat	4233	36	302166	16	Biztosítási díjak számláján	10730	32	
Rendelkezésre álló nyereség			67341	65	Kamat számlán	18498	85	
					Házbérjövodelem	9855	85	369507 81
								369507 81

Igazgatósági jelentés: 1. A tagok létszáma: 1428 tag 3798 üzletrészesel. 2. Az üzletév folyamán kilépett: 18 tag 21 üzletrészesel, kilépését bejelentette — tag — üzletrészesel. 3. a) Bejelentett üzletrészes 3775, b) felmondott üzletrészes, — c) kifizetett üzletrészes 18. **Évi forgalom:** 99.440,253 korona 78 fillér.

Kelt BUDAPESTEN, 1907. évi június hó 30-án.

Az igazgatóság:

Hg. Esterházy Miklós, Barcza Károly, Ögróf Pallavicini Ede, Peresz Ferenec, Harsányi Oszkár,
Baró Ambrózy Gyula, Dr. Bernát István, Hájós József, Halász Zeigmond, Kodolányi Antal, Dr. Nagy Ferenec,
Rensz Henrik, Gróf Széchenyi Bertalan, Szilassy Zoltán, Tolnay Lajos,
A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Zaohár Gyula elnök, Éssz Ferenec, Koppély Géza, Dr. Suhajda István.

Balló Dezső
főkönyvelő.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 60 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erőltetésre és erőtújásra, az inak merevségénél sítb, képsíti a lovat a legnagyobb munkabírársra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen végjegygyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrássy-ut 28.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

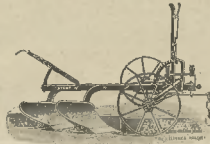
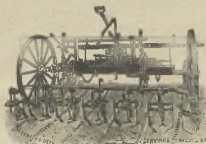
HAVLÍČEKPLATZ No. 26.

J. ČERVINKA, PRAGUE II. 26.

ČERVINKA PRAGUE.

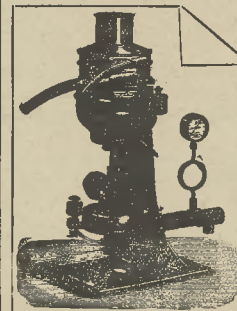
offiert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, neuartige, leichte Klee- u. Grassämaschinen mit unverwüstem Stahlwerk, die weltberühmte automatische Rübenhacke „Patent Deyl“ geeignet für Rübe, Mais, Kartoffeln, Getreide, als auch zum Querscheiden der Rübenreihen und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippbar, mit Deichsel.

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 litr óránkénti munkabírással. Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása, Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!

!! Az Alfa Laval Separator a legjobb !!

Stumpf Károly kocsigyártása.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát minden jellegű kész kocsikból aránylag jutányos áron. A gyártmány jó minősége és szilárdságát kezkeskodik a cég régi jó hírneve. Gyártelep és kocsiraktár: Budapest, IX., Soroksári-út sarkon és Vágóhid-utca 2.

Tarlóhántás

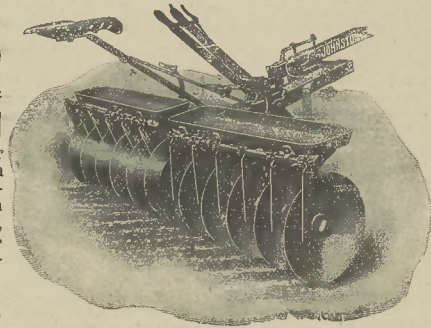
a legolcsóbb, legzélszerűbb és legtökéletesebb módon

Bächer tárcsás boronáival

végezhető. Teljesítmény: 1 pár középerős igaslóval vagy egy pár ökrrel kb. napi hat katasztrális hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyett vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválk. — Ajánlom a legjobban bevált szerkezeti, teljesen acélananyagból, páncézi acélkormányokkal, téglayacézból készült ekétféjjel **EGYES EGYETEMES ÉS TÖBB-VASU EKEMET**, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

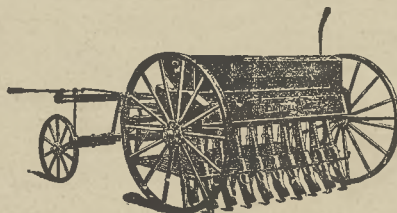
Magyarországi SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz. vezérképviselő

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Nábrádon (Szatmár vármegye) kb. 1500 holdas
(1200 négyszögöl) jóminőségű ingatlan
1908. január 1-től

haszonbérbe adatik.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Dr. Hunwald Izidor**
Fehérgyarmaton.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szabad.
gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cseplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinkomobikokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindentféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtekélyesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és Bizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.
Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cemenből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, cemen-földesoropokat, csöveket csatornázásra, alagcsövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyarul nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadsalom stb

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, ugy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII. Bérkocsis-utca 12.

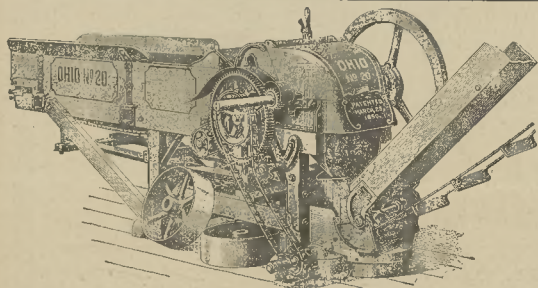
Telefon: 97-05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, erőtakarmányok
a legolcsóbb napi árakon a

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál Budapest, V., Báthory-u. 5.
szerezhetők be.

Legolcsóbb és legbiztosabb gazdasági üzemgép
az eredeti amerikai

I. H. C. BENZINMOTOR

2-20 tényleges lóerőben: stabil-rendszerű,
4-20 " " " kocsira szerelve.

Kimerítő ismertető leírással és elsőrangú referenciákkal szolgál:

McCormick Harvesting Machine Comp.

magyarországi igazgatósága:

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

Takarmányhiány

ellen biztos védelmet nyújt az eredeti amerikai

,OHIO' tengeriszár-tépőgép,

egszersmind
zöldtakarmányaprító- és szalmaszeccskazógép.

